

СЛУЖБЕН ЛИСТ

НА ДЕМОКРАТСКА ФЕДЕРАТИВНА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ“ излегува два пати неделно. — Ракописите не се враќаат. — Огласите по тарифата. — Чековна сметка №. 62324. — Поштарина платена во готово.

Петок, 9 ноември 1945

БЕОГРАД

БРОЈ 87

ГОД. I

Цена на овој број е 12.— дин. — Претплата за второто полугодие на 1945 год. дин. 350.—. — Редакцијата: Бранкова №. 20. — Телефон: 28-838

831.

На основание на чл. 2 Одлуката од 30 ноември 1943 година за Врховно законодателно и извршно представително тело на Југославија како времен орган на врховната народна власт во Југославија и на основание Резолуцијата од 10 август 1945 година за променување називот Антифашистско веќе на народното ослободување на Југославија во Привремена народна скупштина на Демократска Федеративна Југославија, а на предлог на Министерот за финансии, Претседателството на Привремената народна скупштина на Демократска Федеративна Југославија до-
несуе •

ЗАКОН

ЗА УРЕДУЕЊЕ И РАБОТЕЊЕ НА КРЕДИТНИОТ СИСТЕМ

ГЛАВА I

УВОДНА ОДРЕДБА

Член 1

Кредитниот апарат на Демократска Федеративна Југославија го сочинуваат државните (сојузни, земски и месни), кооперативните и частните банкарски и осигурителни претпријатија.

ГЛАВА II

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Концентрација на паричните средства

Член 2

При оснoвуењето односно давањето одобруења за оснoвуење кредитни претпријатија ќе се води првенствено сметка за тоа да се формираат финансиски снажни кредитни претпријатија.

Специјализација на кредитните институции

Член 3

Кредитните институции, нарочно државните, ќе се оформуваат така да се специјализираат за кредитирање поедини стопански гранки, со тоа да се првенствено води сметка за прописите на претходниот член.

Максимално исползување слободните средства

Член 4

1) Да би се слободните народни парични средства уложени во кредитниот апарат могле до крајна мера да се исползуваат за кредитирање државата и народното стопанство, целиот кредитен апарат ќе биде организиран како единствена целина.

2) Народната банка како и земските банки за краткорочен кредит должни се преку одобруењето кредити на кредитни институции да обезбедат нивната ликвидност.

Концентрација и економисање долгорочните средства

Член 5

1) Долгорочните парични средства можат да се употребуваат само за долгорочни кредитирања и пласмани (нарочно за потреби на инвестиции).

2) Сојузниот Министер за финансии со свои решенија ќе утврди кои средства имаат да се сметаат за долгорочни.

3) Со сходни мери ќе се спроведе да се долгорочните средства уложуваат во долгорочни пласмани и нарочно да се концентрисуваат во парични институции за долгорочен кредит односно уложуваат во долгорочни државни или со државата гарантирани хартии од вредност.

Негуење штедна и плаќања без употреба готовината

Член 6

1) На негуењето и ширењето смислот за штедна во сите видови има да се посвети постојана грижа.

2) Во цел на економисање со паричните средства во општај, а поради чување вредноста на националната валута како и полесно обезбедување ликвидноста на кредитниот апарат, ќе се врши, каде год това е возможно, плаќање без употреба готовината.

Утврдување кредитниот план

Член 7

1) Да би могле правилно да се задоволат потребите на државата и народното стопанство за кредит, сојузниот Министер за финансии, во согласност со Претседателот на Стопанскиот совет ќе утврдува кредитен план за одредениот период на време.

2) Кредитниот план има да се заснoвуе на податци добиени со статистичка служба за стањето на слободните и за прилив на нови парични средства во кредитниот апарат, како и на податци за потребите за кредит на државата и поедините стопански гранки добиени преку Стопанскиот совет од сојузните министерства и земските влади.

3) Планот ќе се изработува според рочноста на потребните кредити и расположивите средства. Во цел на извршување кредитниот план, во него ќе се утврдуваат преку кои кредитни институции ќе се врши приспособување средствата и кредитирањето.

4) Воколку кредитните средства присобрани на територија на една федерална единица ги прејдуваат потребите на таа единица одредени со план, вишокот ќе се употреби на подмирување кредитните потреби на финансиски послаби федерални единици.

Саветодателен кредитен одбор

Член 8

Сојузниот Министер за финансии при сојузното Министерство за финансии ќе оформи Саветодателен кредитен одбор. Поблиски одредби за делокругот, за неговиот состав и за постапката по која ќе работи ќе пропише сојузниот Министер за финансии.

ГЛАВА III

УРЕДУЕЊЕ КРЕДИТНИОТ АПАРАТ

А. Државен сектор

а) Сојузни кредитни институции

Член 9

- 1) Сојузни кредитни институции се: Народна банка; Поштенска штедилница; Државна хипотекарна банка; Кооперативна и пољоделска банка; Индустриска банка на Југославија; Занатска банка, и Државно заведение за осигурување и реосигурување.
- 2) Постојеките сојузни кредитни институции можат да се укинуат или спојуат а нови основуат со закон, на предлог на сојузниот Министер за финансии.

Народна банка

Член 10

- 1) Делокругот на Народната банка е нарочно:
 - а) да ја чува вредноста на домашната валута;
 - б) да издава новчаници;
 - в) да прима улози на жиро или текуќи сметки со исплатување на сакање или со отказ, како и на благајнички записи;
 - г) да купуе и продава злато, девизи и странски валути;
 - д) да го организуе платниот промет во земјата и со странство;
 - ѓ) да биде засметно средиште за платниот промет;
 - е) да ги ставуе во промет државните ковани пари;
 - ж) да врши благајничка служба за државата;
 - з) да одобруе краткорочни кредити на сојузните и земски банки како и на сојузното Министерство за финансии;
 - и) да концентрисуе слободните краткорочни парични средства од домашниот кредитен апарат; и
 - ј) да се грижи за ликвидноста на домашниот кредитен апарат.
- 2) Освен преку своите филијали, Народната банка по потреба ќе работи и преку земските институции за краткорочен кредит.

Поштенска штедилница

Член 11

- 1) Делокругот на Поштенската штедилница е нарочно:
 - а) да организуе и присобира народни уштеди;
 - б) да прима улози на чековни сметки;
 - в) да организуе платни (исплатни и вирмански) промет преку поштенски институции во земјата и странство;
 - г) да врши благајничка служба за државата;
 - д) да за сметка на државата врши служба по државните зајмови;
 - ѓ) да ги ломбардуе државните хартии од вредност и вариантите на домашните јавни складишта;

е) да ги есконтуе краткорочните државни хартии од вредност, купоните и извлечените хартии од вредност;

ж) да купуе и продава за своја сметка државните хартии од вредност.

2) Поштенската штедилница вишковите на средствата кои ги прејдуат потребите на нејзината благајничка служба ќе ги пласира според кредитниот план (чл. 7).

3) Поедини работи од ст. 1 на овој член ќе ги обавуваат за Поштенската штедилница, покрај нејзините филијали, сите поштански институции во земјата.

Државна хипотекарна банка

Член 12

1) Делокругот на Државната хипотекарна банка е нарочно:

- а) да ги концентрисуе долгорочните средства во земјата, нарочно јавните фондови, одредените делови на работните резерви на осигурателните претпријатија и институции на социјално осигурување и определените делови на улози на штеѓња и останати депозити кај други парични заведенија (чл. 5), како и судските и административни депозити и пулните улози;
- б) да издава заложници и обвезници;
- в) да прима улози;
- г) да одобруе долгорочни, нарочно инвестициони зајмови (како што се: за кредитирање частната градежна дејност, на државни, земски и комунални-инвестициони работи, по това — во соработување со Индустриската банка на Југославија — на индустриски и рударски инвестиции, како и пловни објекти); и
- д) да одобруе дополнителни краткорочни зајмови на должници кои долгорочно ги кредитира.

2) Државната хипотекарна банка вишковите на својите краткорочни средства ќе ги уложуе во Народната банка, односно други сојузни и земски банки за краткорочен кредит, а вишковите на долгорочните средства во долгорочни хартии од вредност.

3) Сојузниот Министер за финансии може, исклучително од точ. 4 став 1 на овој член да повери ракување на поедини јавни фондови наменети на посебни стопански гранки на оние сојузни парични институции кои се специјализовани за кредитирање односната стопанска гранка.

Кооперативна и пољоделска банка

Член 13

Досегашната Привилегована аграрна банка се претворуе во Кооперативна и пољоделска банка. Нејзиниот делокруг е нарочно:

а) да го кредитира земљоделското и градско кооперативно стопанство, пољоделието воопште како и институциите и претпријатијата кои работат со пољоделството; и

б) да собира парични средства, првенствено од кооперативниот и пољоделскиот сектор на стопанството.

Индустриска банка на Југославија

Член 14

Делокругот на Индустриската банка на Југославија е нарочно:

а) да ја кредитира индустријата и рударството;

б) да ги кредитира сојузните трговински претпријатија кои работат со индустријата и рударството; и

в) да собира парични средства, првенствено од индустрискиот и рударскиот сектор на стопанството.

Занатска банка**Член 15**

Делокругот на Занатската банка е нарочно:

- а) да го кредитира занатството, првенствено преку кооперации; и
- б) да собира парични средства, првенствено од занатскиот сектор на стопанството.

Државно заведение за осигурување и реосигурување**Член 16**

1) Делокругот на Државното заведение за осигурување и реосигурување е нарочно:

- а) да осигуруе против пожар и други ризици сиот државен и останали јавноправен имот;
- б) да спроведуе сите задолжни осигурувања, освен социјално (работничко-наместеничко), како и да врши останали осигурувања против сите врсти ризици; и
- в) да врши реосигурување по сите работи на осигурувањето.

2) Државното заведение за осигурување и реосигурување долгорочните средства од своите технички и останали резерви ќе ги уложуе првенствено во Државната хипотекарна банка односно во долгорочни хартии од вредност (чл. 5).

Организација на сојузните кредитни институции**Член 17**

1) Сите членови на раководствата на сојузните кредитни институции, чии сопственик во потполност е државата, ги поставуе сојузниот Министер за финансии според прописите за нивното уредување. Кај сојузните кредитни институции, чии е частичен сопственик државата, сојузниот Министер за финансии ги поставуе оние членови на раководствата кои преставуат дел на главнината кој припаѓа на државата и државните институции.

2) Кредитните институции можат по потреба, а според својот делокруг да основуат филијали, водејќи сметка да се не основуат непотребни работни единици кои ја поскапуат режијата. Каде год е возможно, сојузните кредитни институции ќе се служат за своите работи со мрежа на филијали на земски кредитни институции и со месни кредитни институции. Основувањето и укинувањето филијали подлежуе на согласноста на сојузниот Министер за финансии, воколку со законски прописи не е инаку определено.

3) Сојузните кредитни институции ќе ги превземат своите филијали кои под окупацијата биле отцепени од централите. Непријателските кредитни институции основани под окупација ќе се ликвидираат на начин кој ќе го пропише сојузниот Министер за финансии.

б) Земски кредитни институции**Член 18**

Земски кредитни институции се оние во кои во потполност или частично учествуе федералната единица, а се од општо значење за таа единица.

Член 19

Земските кредитни институции се од краткорочен тип. Нивната задача е да ги задоволуат оние кредитни потреби кои не ги покриваат специјалните сојузни кредитни институции. Нивниот делокруг е нарочно:

- а) да приспособаат краткорочни (јавни и частни) парични средства на своето подручје;
- б) да организуат платен промет на своето подручје;

в) да го краткорочно кредитираат прометот на имоти и други стопански дејности од локален карактер;

г) да кредитираат и да бидат финансиска централа за частни и месни парични заведенија на својата федерална единица;

д) да ја краткорочно кредитираат федералната единица и подручните народни власти;

г) да ја вршат должноста на подручните органи на Народната банка; и

е) да ги вршат работите на специјални сојузни кредитни институции како комисионери.

Член 20

1) Земските кредитни институции можат да се основуваат само уз согласност на сојузниот Министер за финансии, со делокруг и уредување со кој он се согласи. Во една федерална единица постои по правило само една земска кредитна институција. Земските кредитни институции ќе изработат најширока мрежа на филијали.

2) Сите членови на раководствата на земските кредитни институции, во кои во потполност учествуе федералната единица, ги поставуе земскиот Министер за финансии според прописите за нивното уредување. Кај земските кредитни институции во кои частично учествуе федералната единица, земскиот Министер за финансии ги поставуе оние членови на раководствата кои преставуат дел на главнината со кој управува федералната единица.

3) Сојузниот Министер за финансии врши надзор над работата на овие институции преку својот делегат.

в) Месни кредитни институции**Член 21**

Месни кредитни институции (градски штедилници, комунални банки) се оние во кои во потполност или претежно учествуе градскиот или месниот народен одбор.

Член 22

1) Делокругот на месните кредитни институции е нарочно:

а) да организираат народна штедња и приспособаат уштеди;

б) да концентрисуат слободни краткорочни средства на месните надлештва и претпријатија;

в) да ги кредитираат граѓаните на своето место;

г) да го кредитираат краткорочно својот народен одбор; и

д) да за својот народен одбор вршат благајничка служба и сите банкарски работи.

2) Месните кредитни институции се ослонуваат во своето краткорочно работење на земската кредитна институција, а во своето долгорочно работење на најблиската филијала на Државната хипотекарна банка.

Член 23

1) Месните кредитни институции можат да се основуваат само во согласност на земскиот Министер за финансии со делокруг и уредување со кои он се согласи.

2) Сите членови на раководствата на месните кредитни институции во кои учествуе во потполност градскиот или месниот народен одбор, ги поставуе овој одбор според прописите за нивното уредување. Кај месни кредитни институции во кои частично учествуе градскиот или месниот народен одбор, овој одбор ги поставуе оние членови на раководствата кои преставуат дел на главнината со кој управува одборот.

3) Надзор на овие институции врши земскиот Министер за финансии преку својот делегат.

Б. Задружни сектор**Член 24**

1) Задружни кредитни институции се кредитни и осигурителни кооперации како и нивните работни сојузи.

2) Задача на задружните кредитни институции е да по пат на соработујачка и зајамност ги задоволуваат кредитните потреби на своите членови.

Член 25

1) Делокругот на кредитните кооперации е нарочно:

а) да преку задружни удели и приспособање уштеди створуваат средства за работи;

б) да преку формирање задружни фондови створуваат колективен капитал; и

в) да на своите членови одобруваат зајмови.

2) Задружните кредитни институции добиваат на основание колективната кредитна способност на своите задругари, дополнителни средства за работа од јавноправниот кредитен сектор, преку кредити од кооперативната и пољоделската банка и Занатската банка.

3) Задружните кредитни институции ќе ги повеќеат вишковите на средствата на Кооперативната и пољоделска банка односно на Занатска банка.

Член 26

1) Делокругот на осигурителните кооперации е да ги осигураат своите членови и нивниот имот во граници на дозволата за работа издадена од сојузниот Министер за финансии.

2) Осигурителните кооперации должни се да долгорочните средства од своите технички и останали резерви ги уложуваат, покрај дозволените пласмани (на пример во зданија), првенствено во најблиската филијала на Државната хипотекарна банка односно во долгорочни хартии од вредност (чл. 5).

3) Дозволи за работата на постојекјите осигурителни кооперации имаат да се ревидираат со тоа да се дозволи работа само на оние осигурителни кооперации кои можат корисно да послужат на народното стопанство.

Член 27

Задружните кредитни институции ќе се организираат така, да просторно бидат што поблиску на своите задругари, а да бидат така финансиски снажни да можат да ги задоволуваат кредитните потреби на своите членови и себе да си обезбедат стручна работна сила.

В. Частен сектор**Член 28**

1) Частни кредитни институции се банки и осигурителни претпријатија на кои сопствениците се во потполност частни лица, како и оние на кои сопствениците се частично частни лица, а не се сојузни (чл. 9), земски (чл. 18), ни месни државни кредитни институции (чл. 21).

2) Странските кредитни институции (банки, осигурителни претпријатија и сл.) кои работат во нашата држава се сметат частни кредитни институции во смисал на овој Закон, без обзир кој им е сопственик.

Член 29

Делокругот на частните банки е нарочно:

а) да собираат слободни парични средства; и

б) да по кредитираат стопанството, а нарочно частното.

Член 30

1) Делокругот на частните осигурителни претпријатија е да во границите на дозволата за работа издадена од сојузниот Министер за финансии ги вр-

шат работите на осигуруењето на сите врсти ризици, освен оние кои се со посебни прописи резервирани исклучително за Државното заведение за осигуруење и реосигуруење.

2) Частните осигурителни претпријатија должни се да долгорочните средства од своите технички и останали резерви ги уложуваат, покрај дозволените пласмани (на пример во зданија), првенствено во најблиската филијала на Државната хипотекарна банка, односно во долгорочни хартии од вредност (чл. 5).

Член 31

1) Частните банки и осигурителните претпријатија можат да работат само ако имаат дозвола за работа од сојузниот Министер за финансии. Овоа исто важи и за нивните филијали.

2) Дозволите за работата на постојекјите частни банки и осигурителни претпријатија имаат да се ревидираат, со тоа да се дозволи работа само на оние институции кои можат ползувателно да послужат на народното стопанство.

3) Со мерки со кои се регулира работата на частните кредитни институции имаат да се обезбедат интересите на народното стопанство, државата, уложувачот, осигураникот, останалите поверители и акционери.

ГЛАВА IV**ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ****Член 32**

1) Спроведуењето на овој Закон се ставуе во должност на сојузниот Министер за финансии. Мерки во оваа цел, како и во цел на правилно работење и упростуење работата на кредитниот апарат и на уредуење и поарнуење приликите во областа на кредити и на осигуруењето ќе пропише сојузниот Министер за финансии со свои решенија.

2) Сојузниот Министер за финансии може со свои решенија овластуењата од предходниот став да ги преносуе на земските министри за финансии, определуејќи при тоа обимот на пренесената власт.

Член 33

1) Со стапуење на сила овој Закон престануваат да важат сите прописи кои се со него во супротност.

2) Правните прописи за уредуење државните и самоуправните кредитни парични институции кои важеле до 6 април 1941 година, ќе се применуваат во колку несе во супротност со прописите на овој Закон.

Член 34

Задолжни толкуења на прописите на овој Закон дава сојузниот Министер за финансии.

Член 35

Овој Закон влегуе во сила кога ќе се објави во „Службениот лист на Демократска Федеративна Југославија“.

26 октомври 1945 година

Београд

Претседателство

на Привремената народна скупштина
на Демократска Федеративна Југославија

Секретар,
Омер Глухиќ, с р.

Претседател,
др. Иван Рибар, с р.

832.

На основание чл. 90 на Законот за избор на-
родни посланици за Уставотворна скупштина (Со-
јузна скупштина и Скупштина на народите) издавам

**ЗАДОЛЖНО ТОЛКУЕЊЕ БР. 6
ЗА ПРИМЕНУЕЊЕ ЗАКОНОТ ЗА ИЗБОР НАРОДНИ
ПОСЛАНИЦИ ЗА УСТАВОТВОРНА СКУПШТИНА**

Во врска со чл. 22 и 27 на Законот за избор на-
родни посланици за Уставотворна скупштина, а како
во смисал на чл. 16 и 17 на тој Закон на окружната
односно земската или обласната кандидатска листа
мораат да бидат означени кандидатите и нивните
заменици за секоја околина односно секоја феде-
рална единица или област, то во случај смртта пред
денот на изборите на некој кандидат или неговиот
заменик било на окружната било на земската или
обласната кандидатска листа, подносителите на пот-
врдена кандидатска листа (окожна, на врзан око-
лиски кандидат, земска или обласна) можат место
умрениот кандидат односно неговиот заменик да
предложат на потврдување на надлежната изборна
комисија нов кандидат, односно заменик се до 24
саати спроти денот на изборите.

Надлежните изборни комисији ќе ги земат та-
квите предлози во постапка и ќе постапуат понатака
со нив во смисал прописите на Законот за потвр-
дување кандидатските листи, придржуејќи се на оста-
налите предвидени рокови во Законот, воолку е тоа
возможно. Потврдена промена на окружната кан-
дидатска листа се смета да е извршена и на соодвет-
ната сојузна листа.

Бе, 940

6 ноември 1945 година

Београд

Потпретседател на Министерскиот совет
и Министер за Конституанта,
Едвард Кардељ, с. р.

833.

На основание членот 22 на Уредбата за воста-
новување право на пензија пропишувам следни

**П РА В И Л Н И К
ЗА ИЗВРШУЕЊЕ УРЕДБАТА ЗА ВОСТАНОВУЕЊЕ
ПРАВО НА ПЕНЗИЈА**

Лични пензии

Член 1

Право на пензија имаат оние лични пензионери
кои ефективно провеле во државна служба најмалку
10 години и со денот на влегување на сила на Уред-
бата за востановување право на пензија навршиле
60 години на животот, а помлади во колку се ду-
шевно или телесно неспособни за работа.

Член 2

Како ефективна државна служба се смета покрај
времето стварно проведено во својство на чиновник,
званичник или служител во служба во државните
надлештва, институции и заведенија уште и:

- 1) времето проведено во служба на државата во
својство на постојан дневничар и работник врши-
тел должноста на регулиран службеник;
- 2) времето проведено на расположение;
- 3) сето време пред дадената оставка во случај
на поновно примање во служба;
- 4) времето проведено во самоуправна служба на
бавовините како и времето кое чиновниците го про-
веле во самоуправната служба воопште;
- 5) времето проведено во духовничка служба на
признаените вероисповести пред но што такви све-
штеници стапиле во државна служба;

6) времето проведено на војната должност во
Балканската и Светската војна во ефективно траење
на оние службеници кои тогаш не биле во државна
или самоуправна служба, а по одбитокот на за-
должниот рок во кадрот во колку паднал во тоа
време;

7) сето време проведено на војна должност или
во пленство за време војните од 1912 до 1920 било
по војна обавеза или доброволно, ако службеникот
по тогашните закони на Србија и Црна Гора имал
право на гјачки рок во кадрот па служил во гјачка
чета, доброволчески одред или макар во која друга
војна единица;

8) времето кое лекарите го ефективно провеле
на војна должност како лекари, студенти, во плен-
ство, интернација, како волонтери на санитарските
институции во земјата или во странство во војните
од 1912 до 1920 заклучно по одбитокот на кадров-
скиот рок од 14 месеци;

9) времето проведено во вршење наставничка
или школско-административна служба во верските
автономии и школа, во општински школа и во шко-
лата на Дружбата Св. Ѓирило и Методије под услов
да таа служба била главно занимавање на дотичниот
службеник или да е преминувањето во државна слу-
жба било непосредно;

10) времето кое учителите и учителките го по-
минале во наставничка служба на српско-православ-
ните школа во Босна и Херцеговина, Далмација,
Војводина, Славонија и Хрватска, а научителите и
учителките од истите школа во Босна и Херцеговина
кои се присилно ставени во пензија од бившите
австроугарски власти се признава и времето кое го
поминале во оваква пензија и тоа од 1 март 1916
па до влегување во државна служба после 1 декем-
ври 1918;

11) времето проведено во служба покраинска,
окожна (жупаниска), околска (котарска) и општин-
ска самоуправа, како и времето проведено во адми-
нистративна или наставничка служба во бившите
верско-просветни автономии, ако такви службеници
како активни или пензионери влегле непосредно во
државна служба;

12) времето проведено во слободна професија
пред влегувањето во државна служба каде тоа по
пораните специјални закони издадени до 6 април
1941 е било признаено и онака како е признаено;
знаено;

13) времето признаено по чл. 3 и 6 „Законот
за признавање и засметување времето на служба на
оние службеници који работиле на националните
работи“ од 22 мај 1922 година, времето проведено
во затвор за време првата Светска војна поради
националната работа како и времето кое лицата отпу-
штени во течение на првата Светска војна од бив-
шите австроугарски власти од политички разлози без
отпремнина и право на пензија, а после ослободу-
вањето вратени во служба, поминале ван служба до
први декември 1918;

14) времето кое професорите на Универзитетот
го поминале во државна служба во странски држави
од дека дошле на тој положај.

Времето споменато во точ. 6, 11 и 13 на овој
член се признава под услов да дотичниот службеник
влегол во државна служба пред 1 септември 1923
година.

Не се смета како ефективна државна служба
времето проведено на работа во служба на државата
во својство на контрактуален и хонорарен чиновник.

Времето проведено во државна служба до 18
години на животот несе смета за пензија.

Член 3

Во основите од чл. 6 Уредбата на звањето и
групата од кои пензионерите се пензионисани се
распоредуат вака:

Основ	По Законот за чин. и Зак. за држ. соопшт. персонал од 1931 год.	По Законот за устрој. војска и морнарица. По Зак. за џандарм. По Зак. за гран. труп	Пензионери со пензиите по прописите кои важиле пред Зак. за Чиновниците од 1923 година
I 5.000.—	чиновници I група	армиски гјенерали адмирал	изванредни посланици, полномокјни министри, претседателите: на Државниот совет, Главната контрола, Касациониот суд, Стол седморица, Врховниот суд во Сарајево, Великиот суд во Подгорица и Оделенијата на Касац. суд
II 4.900.—	чиновници II група 1 степен	дивиз. гјенерали, вице-адмирал со преку 5 години во тој чин	членови: на Државниот совет, Главната контрола, Касацион. суд, Стол на седморица, Врховниот суд во Сарајево, Великиот суд во Подгорица и Оделенијата на Касациониот суд; полномокјници минис., професори на Универзитетот и претседатели на Апелациони судеви. На лицата кои во овие поброени звања не проведеле 4 години, пензија ќе се определи по понизок (III) пензиски основ,
III 4.800.—	чиновници II група 2 степен	дивиз. гјенерали, вице-адмирал до 5 години проведени во тој чин	потпретседатели на апелацион. судеви, управник на Управата на фондовите, управник на Управата на држав. монопол, делегат на Министерството за финансии, генерални директори во министерствата и директорот на Српските државни железници
IV 4.700.—	чиновници III група 1 степен	бригад. гјенерали, контра-адмирал и високи војни чиновници I кл. со преку 5 години во тој чин	чиновници на кои годишна пензија изнесувала од 9.000.— динари или круни на горе
V 4.600.—	чиновници III група 2 степен	бригад. гјенерали, контра-адмирал и високи војни чин. I класе до 5 год. проведени во тој чин	чиновници на кои годишна пензија изнесувала од 8.000.— до 8.999.— динари или круни
VI 4.400.—	чиновници IV група 1 степен	полковници, команданти на бојните бродови и високи војни чин. II кл.	чиновници на кои годишна пензија изнесувала од 7.000.— до 7.999.— динари или круни
VII 4.200.—	чиновници IV група 2 степен	потполковници, команданти на фрегата, високи војни чиновници III класа	чиновници на кои годишна пензија изнесувала од 6.000.— до 6.999.— динари или круни

Оснoв	По Законот за чин. и Зак. за држ. соопшт. персонал од 1931 год.	По Законот за устрој. војска и морнарица, по Зак. за цандарм. по Зак. за гран. трупа	Пензионери со пензиите по прописите кои важеле пред Зак. за Чиновниците од 1923 година
VIII 4.000.—	чиновници V група	мајори, команданти на корвета, виши вој. чин. IV класа	чиновници на кои годишна пензија изнесуе-ла од 5.000.— до 5.999.— динари или круни
IX 3.800.—	чиновници VI група	капетани I кл., поручници на бојните бродо-ви и пониски вој. чин. I класа	чиновници на кои годишна пензија изнесуе-ла од 4.000.— до 4.999.— динари или круни
X 3.600.—	чиновници VII група	капетани II кл., поручници на бојните бродо-ви II кл. и пониски вој. чин. II класа.	чиновници на кои годишна пензија изнесуе-ла од 3.000.— до 3.999.— динари или круни
XI 3.200.—	чиновници VIII група	поручници, поручници на фрегата и пониски вој. чин. III класа	чиновници на кои годишна пензија изнесуе-ла од 2.000.— до 2.999.— динари или круни
XII 2.800.—	чиновници IX група	потпоручници, поручници на корвета и пониски вој. чин. IV класа	чиновници на кои годишна пензија изнесуе-ла од 1.500.— до 1.999.— динари или круни
XIII 2.700.—	саобраќајни званичници I кат. I група, приправници со факултетска спрема	водници I класа	чиновници на кои годишна пензија изнесуе-ла до 1.500.— динари или круни
XIV 2.500.—	чиновници X гр., приправници со потполно средно школо, званичници I гр. и саобраќ. званич. II кат. I група	водници II и III класа, виши музичари I и II класа	пензионисани потчиновници и званичници со 35 години служба
XV 2.400.—	саобраќајни званичници I кат. II гр. приправници со непотполно средно школо	наредници I и II класа, виши музичари III кл.	пензионисани потчиновници и званичници со преку 20 години служба
XVI 2.200.—	саобраќајни званич. I кат. III група, и званичници II група и саобраќајни званичници II кат. II група	поднаредници I и II кл., нижи музичари I класа	пензионисани потчиновници и званичници со до 20 години служба
XVII 2.100.—	саобраќајни званич. I кат. IV група, званичници III гр. саобраќ. званичн. II кат. III гр.	нижи музичари II класа каплари	пензионисани служители со преку 20 години служба
XVIII 2.000.—	служители II група	нижи музичари III кл., редови	пензионисани служители до 20 години служба

Член 4

За службениците пензионисани по Законот за чиновниците и останалите државни службеници од граѓанскиот ред од 1923 година и по Законот за државниот соопштителни персонал од 1923 година

положајните групи заради распоредување во основи од чл. 3 се одредујат во смисла §§ 249, 250 и 251 за Законот на чиновниците од 1931 и §§ 239, 240 и 241 на Законот за државниот соопштителни персонал од 1931.

Член 5

Како егзекутивни персонал по чл. 5 Уредбата се сметаат: машиновогји, подмашиновогји, ложачи, помокјни ложачи, возовогји, подвозовогји, манипуланти на возот, подманипуланти на возот, кондуктери, подкондуктери, кочничари, маневарски персонал, рониоци и светионичари на море.

Член 6

Право на лична пензија под условите на Уредбата и овој Правилник имаат и оние службеници на кои е службата во звањата кои повлекујат право на пензија, а поради непризнавање времето проведено во својство на дневничар и работник вршилец должноста на регулисаниот службеник, престанала без право на пензија, а со услов да имаат заедно со таква служба 10 години ефективна државна служба.

Член 7

На пензионерот, кој не навршил 50 години живот а има 10 години служба и неспособен е за привредување, ќе се определи пензија според чл. 4 и 5 на Уредбата и чл. 3, 4 и 5 на овој Правилник.

Член 8

На пензионерот, кој е ставен во пензија заради тоа што за понатакашна служба постанал неспособен заради озледи или повреди задобиени без своја кривица на службената работа или по повод на таква работа ќе се одреди:

а) не обзирајќи се на годините на животот и годините служба пензија 100% на пензиски основ ако е потполно неспособен макар за каква стопанска работа во опште а таква неспособноста настапила во часот на повредата или озледата;

б) без обзир на години на животот али со 10 години ефективна служба; пензија која му припаѓа по чл. 4 и 5 на Уредбата и чл. 3, 4 и 5 на овој Правилник е поголемена за 10%.

Член 9

На министрите и бановите се сметат годините на служба за пензија како и на останалите државни службеници.

Фамилијарни пензији

Член 10

Сите фамилијарни пензии се делат во четири групи.

Фамилиите на лицата, на кои личната пензија е одредена или би била одредена од пензиската основа од чл. 3 на овој Правилник и тоа:

од I до VI основа спаѓаат во прва група
од VII до X основа спаѓаат во втора група
од XI до XV основа спаѓаат во третја група
од XVI до XVIII основа спаѓаат во четврта група

Фамилиите на кои пензијата е одредена по конските прописи кои важиле до влегување во сила Законот за чиновниците и останалите државни службеници од граѓанскиот ред од 1923 година со годишна пензија:

Преку 2.000.— динари или круни спаѓат во прва група

од 1.001.— до 2.000.— динари или круни спаѓат во втора група

до 1.000.— динари или круни спаѓат во третја група.

Фамилиите на потчиновниците, званичниците и служителите спаѓат во четврта група.

Член 11

На довица без деца и припаѓа пензија ако навршила 40 години на живота. На довица со деца за кои се грижи и кои уште имаат право на пензија и припаѓа пензија и ако е помлада од 40 години. До-

вица чие дете изгуби право на пензија пред но што наврши 40 години на животот, ја губи пензијата која и детето.

Член 12

Жената раставена од столот и постелата со своја кривица нема право на фамилијарна пензија. Повише законити жени на муслиманите се сметат заедно како еден член на фамилијата.

Член 13

На немажените и довици кјерки без средства за издржување и припаѓа фамилијарна пензија ако со денот на влегување во сила Уредбата навршуат 40 години на живот.

Член 14

Родителите на умрениот службеник имаат право на пензија под услов да покојникот до својата смрт ги издржавал, да ниен од нив нема никаков приход и да се неспособни за привредување. Ако родителите се разведени приходот на едниот родител не задева во правото на другиот.

Член 15

Довица без деца испод 40 години и деца изнад 16 односно 23 години на живот имаат право на пензија ако со уверење од лекарска комисија докажат да се душевно или телесно неспособни за привредување и ако немаат сопствени средства за издржување. Неспособноста кај децата треба да настанала пред навршување 16 односно 23 години на живот а исклучително женските деца кои до влегувањето во сила Уредбата примале пензија односно помош имаат право на примање пензија и ако неспособни за привредување останале после 16 односно 23 години на живот.

Член 16

Кога ќе настане случај да еден од уживателите на фамилијарната пензија изгуби право на пензија исплатната благајна на преостаналите уживатели ќе ја смали пензијата според табелата во чл. 10 на Уредбата. Оваква промена мора веднага да се пријави на исплатната благајна.

Член 17

На сакање на кои од уживателите на пензија надлежната исплатна благајна може да одлучи да се фамилијарната пензија подели помеѓу уживателите така да секој уживател може одвојено да го прима својот дел на пензијата. Во таков случај поделување пензијата се врши на равни делови според бројот на уживателите. Ако некој од уживателите на пензијата е малолетен поделување на пензијата не може да се врши без предходно пристапување на надлежната старателска власт. Кога ќе настане случај да еден од уживателите на овакво поделување пензија изгуби право на пензија ќе се постапи во поглед на останалите уживатели според одредби чл. 16 на овој Правилник.

Член 18

За одредување фамилијарна пензија по Уредбата и овој Правилник ќе се смета по чл. 8 на Уредбата да како лични пензионер е умрело и оноа лице кое до својата смрт уплатувало улог за фамилијарна пензија во смисал на чл. 7 Законот за пензискиот фонд за вдовици и деца на умрените чиновници од 1871.

Помокји

Член 19

На уживателите помокји (милостиња, издржување, помокји, пензии од чл. 322 Законот за устројство на војската и морнарица од 1931 година и сл.) на кои е истата одредена во границите на пензионите прописи ако навршиле 50 години на живот, а на помладите од 50 години ако се неспособни за привредување ќе се одреди помокј и тоа:

1) На лицата кои во службата имале звање чиновник 1250.— динари месечно;

2) на лицата кои во служба имале звање потчиновник, званичник или на нив рамно звање 1.100.— динари месечно;

3) на лицата кои во служба имале звање служител или на нив рамно звање 1.000.— динари месечно.

Како уживатели на помоќ во смисал на претходниот став ќе се сметат и работниците на државните железници со одредена пензија односно потпора по односните законски прописи во бив. А. У. монархија а на кои таа пензија односно потпора е исплатуена во Југославија на основание на мировните уговори, а исто така и лица на кои е одредена пензија по прописите на Уредбата за регулирање права на пензија односно отплатнина лица кои биле членови на Обскрбното заведение за цивилни службеници на бив. А. У. монархија во Беч Ст. Бр. 15545 од 11 март 1939.

Член 20

На пензионерите кои навршиле 50 години на животот а немаат 10 години ефективна државна служба како и на пензионерите неспособни за привредување кои немаат 50 години на животот ни 10 години ефективна служба ќе се одреди помоќ во износ од 50% од основата за пензија од чл. 6 на Уредбата.

На таков пензионер, кој постанал неспособен за привредување поради озледи или повреди задобијени без своја кривица на службената работа или по повод на таква работа ќе се одреди помоќ во износ од 50% од основата за пензија од чл. 6 на Уредбата поголемена за 10%.

Член 21

Ќе се одреди помоќ од 75% од износите предвидени во чл. 19 на овој Правилник а под условите чл. 11, 12 и 15 на овој Правилник:

1) На фамилиите кои досега уживале помоќ (милостиња, рента) одредена во границите на пензијските прописи;

2) на фамилиите на лицата од чл. 19 и 20 став први на овој Правилник како и на фамилиите на лицата од чл. 20 став втори на овој Правилник во колку лицето од кого фамилијата доведуе право на пензија немаат 5 години ефективна служба;

3) на немажените ќерки кои уживале помоќ по чл. 7 Уредбата на Министерскиот совет бр. 319 од 8 март 1940 а не може од било кои разлози да им се одреди фамилијарна пензија;

4) на фамилијарните пензионери кои имале право на пензија па за одредување истата не исполнавајат условија од чл. 8 на Уредбата.

Член 22

На пензионерите на кои поради недостаток на документите не би могло да им се одреди пензија по прописите на Уредбата и овој Правилник ќе се одреди помоќ по чл. 19 и 20 на овој Правилник.

Член 23

Помоќ на емигрантите од Совјетскиот сојуз која е примал на основание § 113 точ. IX на финансискиот закон за 1938/39 и § 123 точ. II на финансискиот закон за 1939/40, по правило се укинуе, што значи да чесните изузетци и понатака можат истата да ја примат по оценка и одлука на сојузниот Министер за финансии.

Помоќ по овој член ќе се исплатуе на терет на сојузниот буџет.

Член 24

Помоќ по чл. 19, 20 став прв, 21 и 23 на овој Правилник ќе се исплатуе само на оние лица кои не-

маат други средства за издржување, а помоќ од чл. 20 став втори и чл. 22 на овој Правилник под условите од чл. 25 на истиот.

Член 25

Личните и фамилијарните пензионери кои имаат постојан месечен приход поголем од најголемата лична пензија по Уредбата (5.000.— динари) не можат да примаат пензија. Овој приход неке задева на примањето пензија ако собирот на пензијата и приходот не го префрлуе износот на најголемата лична пензија по Уредбата (5.000.— динари). Ако е собирот поголем пензијата ќе се смали за износ на разликата помеѓу тој собир и износот на најголемата лична пензија, (на пр.: пензија изнесуе 3.000.—, приход 4.000.— динари, собир на пензијата и приходот е 7.000.— динари, разлика помеѓу овој собир и 5.000.— динари како најголема лична пензија изнесуе 2.000.— динари и според това на име пензија ќе се исплатуе 1.000.— динари).

Под овие услови ќе се врши исплата на уживателите на помоќи, потпори, награди и сл. по чл. 12 на Уредбата.

За применување овие одредби ќе се прижат исплатните благајни.

Член 26

Обуставување односно смадување пензијата ќе се врши од првиот ден на наредниот месец по месецот во кој настанале фактите кои обуставувањето односно смадувањето го повлекуваат. Секоја промена која повлекуе обуставување или смадување пензија како и обуставата на исплатувањето на фамилијарниот додаок пензионерот е должен во рок од 30 дена да пријави на исплатната благајна.

По промените кои повлекуваат поголемување пензијата или исплатување на фамилијарниот додаток, исплатата ќе се стави во течение од првиот ден на наредниот месец по месецот во кој тие промени настанале ако пензионерот во рок од 30 дена ги пријави на исплатната благајна со потребни документи, во противно исплатата ќе се стави во течение од првиот ден наредниот месец по поднесување пријава со документи.

Кога исплатната благајна ќе дојде до сознавање да пензионерот е поднел невинистинска пријава или не пријавил промена која повлекуе обуставување или смадување пензија или обуставување на исплатата на фамилијарниот додаток и така примал пензија односно додаток кој не му припаѓал, ќе пријави случај на јавниот обвинител поради надлежен прогон. Во колку по извршеното смадување пензионерот би имал право и понатака на примање пензија, ќе се стави забрана по чл. 20 Уредбата за наплата неправилно исплатена сума.

Член 27

Дека по Уредбата и овој Правилник е потребно да се докаже неспособност за привредување ќе се поднесуе уверење од лекарска комисија од најмалце два лекари од јавна служба.

Член 28

Сите досегашни пензионери се делат на сојузни и земски.

Сојузните пензионери, чии пензии ќе се исплатуат на терет на сојузниот буџет, се:

1) лични пензионери кои се пензионисани како службеници на бившото Претседателство на Министерскиот совет, Сенатот, Народната скупштина. Цивилната куќа на кралот, Државниот совет, Главната контрола, месните контроли, министерствата како централни надлештва (т. е. само службеници кои во сатот на пензионисувањето биле на служба во самото министерство) и оние надлештва и институции кои се сега подредени на сојузните министерства;

2) сите лични пензионери од ресорот на бившето министерство на војската и морнарицата, Министерството за надворешни работи, Министерството за соопштеност и Министерството за пошти, телеграфи и телефони, а од ресорот на Министерството за финансии сите пензионисани царински и монополски службеници;

3) фамилијарните пензионери кои правото на пензија го изводат од службениците од точ. 1 и 2.

Сите останали лични и фамилијарни пензионери ќе ги превземат и исплатуат на терет на својте буџети федералните единици односно, автономните области на Војводина и Космет според местото на сталното живеење на пензионерите на ден 1 април 1941.

Фамилијарните пензии чија исплата го теретила чиновничкиот пензиони фонд ќе се исплатуат од посебно предвидените кредити во сојузните и земски (автономни) буџети додека несе реши прашањето на овој фонд.

По началата на претходните одредби ќе се одредува и исплатува помоќ по чл. 19 до 22 на овој Правилник на терет на сојузниот односно земскиот (автономниот) буџет, а каде поради недостатоци на податци би било невозможно тоа да се востанови, помоќта ќе се одредува и исплатува на терет на сојузниот буџет. Помоќта по чл. 12 на Уредбата ќе се исплатува на терет на земскиот (автономен) буџет. Потпори односно пензии одредени по чл. 253 на Царинскиот закон кога ќе се одредат по прописите на Уредбата и овој Правилник ќе се исплатуат на терет на сојузниот буџет.

Член 29

Решенијата за одредување пензии и помоќи по Уредбата и овој Правилник ќе ги доносуат сојузните ресорни министерства за сојузните лични и фамилијарни пензионери (точ. 1, 2 и 3 на чл. 28), а за оние кои по чл. 28 на овој Правилник постануат пензионери на федералните единици односно автономните области решенијата ќе ги доносуат ресорните министерства на земските власти односно поверениците на Претседателството на Покрајинската народна скупштина на Војводина и повереници на Претседателството на Народната скупштина на Аутономната област на Косово и Метохија. Ако некое порано надлештво кое своевременно одредило пензија, сега не постојат решенијата ќе ги доносува оноа Министерство односно повереникот на Претседателството на Покрајинската народна скупштина на Војводина и повереник на Претседателството на Народната скупштина на Аутономната област на Косово и Метохија кои има иста или слична надлежност.

Претседателството на Министерскиот совет на ДФЈ ќе доносува решение за пензионисаните службеници на бившото Претседателство на Министерскиот совет, бившиот Сенат, Народната скупштина, Цивилната кукја на кралот, Главната контрола, месните контроли и Државниот совет како и за нивните фамилији.

По решенијата за фамилијарни пензии треба да се назначи да ли фамилијарната пензија ја теретила државната каса или Чиновничкиот пензиони фонд.

Решенијата за помоќи од чл. 12 на Уредбата ќе ги доносуат земските министерства за финансии односно поверениците за финансии на Претседателството на Покрајинската народна скупштина на Војводина и на Претседателството на Народната скупштина на Аутономната област на Косово и Метохија.

Член 30

Државна хипотекарна банка ќе доносува решења сообразно прописите на Уредбата и овој Правилник за пензионерите чии пензии теретат Пензиски фонд на службениците на Државна хипотекарна банка и ќе врши исплата на такви пензии на терет на овој фонд.

Член 31

За одредување пензии по Уредбата и овој Правилник пензионерот ќе се обрати со молба до Министерството надлежно по чл. 29 на овој Правилник на која ќе приложи во оригинал или оверен препис решение со кое му е пензијата порано одредена, решение од комисијата на надлежниот народен одбор за доделување помоќ по Одлуката на НКОЈ од 19 декември 1944, уверење на надлежниот околински односно реонски народен одбор за фактите од чл. 2 точ. 1, 2, 3 и 4 Уредбата и документ за датата на раѓањето до колку това во решението за пензија не е констатирано. Пензионерите на кои во смисал на чл. 28 и 29 пензијата има да ја одредат министерствата на земските власти односно поверениците на Претседателството на Покрајинската народна скупштина на Војводина и на Претседателството на Народната скупштина на Аутономната област на Косово и Метохија треба да поднесат иште и документ за местото на нивното постојано живеење на ден 1 април 1941. Покрај наведените документи треба да приложат и други со кои ќе се докаже правото по прописите на Уредбата и овој Правилник.

Во молбата пензионерот треба покрај останалото да ја назначи исплатната благајна која му исплатува помоќ по Одлуката на НКОЈ од 19 декември 1944 и адреса на која пензијата ќе му се доставува со назначување најблиската пошта преку која пензијата ќе му се исплатува.

Покрај наведените документи кои се потребни поради донесување решенија за пензија односно помоќ, пензионерите треба истовремено со молбата да приложат и документи предвидени во чл. 32 на овој Правилник кои се потребни за ликвидација и исплата пензијата односно помоќта. Надлештвата кои одредуваат пензија се должни овие документи да ги спроведат на Министерството за финансии со своето решение по чл. 33. Во колку пензионерите со молбата за регулирање пензиите не испратат и сите документи должни се накнадно да ги испратат по чл. 32.

Член 32

За исплата одредената пензија односно помоќ по Уредбата и овој Правилник секој пензионер е должен да поднесе на исплатната благајна пријава во вид на обична преставка во која ќе назначи да ли има каков приход и од што или нема никаков. Ако нема никаков приход нема да поднесува за това докази а ако има ќе поднесе уверење од надлежната власт за износот на приходот. Во колку пензионерот оваа пријава не ја поднесе лично на исплатната благајна туку е доставува со пошта, пријавата мора да биде оверена од месната народна власт да односното лице ја напишало и потпишало односно потпишало и признало за своја.

Под приход се подразумува износ на даночната основаца смален со издатоците на јавни давачки.

Личните пензионери кои имаат деца за кои по чл. 7 на Уредбата им припаѓа додаток ќе ги наведат во пријавата децата за кои сакаат додаток со назначување датата на раѓањето на децата и децата да немаат никаков приход, да не примат стипендија или благодеење и да несе сместени во никаков завод со бесплатно издржување. Ако подоцна некој од овие околности настапат пензионерот е должен това да пријави на исплатната благајна. За децата ќе поднесат доказ за датата на раѓањето, а за постарите од 16 години кои се на школување ќе поднесе уверење на надлежната школска управа.

Ставање во течение фамилијарниот додаток на деца и обуставување истиот кога правото на него престанува ќе вршат исплатните благајни.

Член 33

По донесување решенијата за одредување пензија сојузните министерства ќе ги доставуваат во два примерка на сојузниот Министерство за финансии за Контролното одделение кое ќе цени правилност на примена прописите на Уредбата и овој Правилник.

Ако Контролното одделение најде тие прописи да се повредени ќе го врати решението со својте забелешки. Забелешките на Контролното одделение се обавезни. Ако Контролното одделение најде да е решението правилно ќе достави еден примерок на решението со својата согласност на Одделението на државното сметководство за ликвидатура на пензијата заради ставање пензијата во течение, и истовремено за својата согласност ќе го извести надлештвото кое е донело решение, кое по тоа еден примерок на решението ќе предаде на пензионерот. Исплата на пензији на сите сојузни пензионери ќе врши сојузното Министерство за финансии (Одделение на државното сметководство-ликвидатура на пензиите) преку Поштанската штедилница.

Земските министерства ќе доставуваат решенија за одредената пензија односно помокј на земското министерство за финансии а поверениците на Претседателството на Покрајинската народна скупштина на Војводина и на Претседателството на Народната скупштина на Аутономната област на Косово и Метохија на своите повереници за финансии заради контрола сообразно на претходниот став на овој член, кои контролната служба како и начин на исплата на пензии ќе регулираат во својата надлежност.

Член 34

Износ на пензијата кој државата го плаќајала како накнада на Српската православна црква и Исламската верска заедница во смисал на чл. 274 Уставот на Српската православна црква и чл. 115 Уставот на Исламската верска заедница ќе се одреди по прописите на Уредбата и овој Правилник и ќе се исплатуе непосредно на ползувачот. Делот на лична пензија кој државата ќе исплатуе ќе се изнајде на следни начин. Прво ќе се пресмете износот на вкупната лична пензија според годините на служба проведени и кај државата до преведување на буџет на верската автономија и кај верската автономија после преведување до пензионисање и од така одредена пензија ќе се изнајде дел кој државата ќе плаќа сразмерно годините на служба проведени кај неја. (На пр. ако службеникот од V положајна група пензионисан со 20 години вкупна служба од кои 15 години кај верската автономија, вкупна пензија за сето време ќе изнесуе од 4.000.— дин. како основа по чл. 6 Уредбата и чл. 3 Правилникот 70% што чини 2.800.— динари. Од овака изнајдената вкупна пензија дел кој отпаѓа на државата за една година служба изнесуе 140.— динари, а за 15 години ќе изнесе 2.100.— динари месечно).

Дел на фамилијарната пензија кој паѓа на терет на државната каса ќе се изнајде по Уредбата и овој Правилник на следни начин. Прво според групата на лицето од кој фамилијата доведуе право на пензија ќе се изнајде износ на фамилијарната пензија на таа група, па потоа спроти годините на службата кај државата ќе се изнајде дел на фамилијарната пензија кој паѓа на терет на државната каса. (На пр. фамилијарна пензија на службеникот од V група по чл. 10 Уредбата и по чл. 10 Правилникот изнесуе за еден член 2.000 динари месечно. Ако службеникот од кого фамилијата доведуе право на пензија имал 15 години државна служба и 5 години проведени при верска автономија, за една година служба фамилијарната пензија изнесуе 100.— динари што за 15 години служба кај државата чини 1.500.— динари месечно).

Овие пензии ќе ги одредуе сојузното Министерство за просвета и исплата ќе се врши на терет на сојузниот буџет.

Член 35

На фамилиите који примале пензија од Фондот за издржување довици и деца на умрените свештеници и гјакони на источно-православната црква, а додатци на терет на државниот буџет, ќе се исплатуе од државната каса на терет на сојузниот буџет

по 900.— динари месечно на име додаток под условите од чл. 24 на овој Правилник.

Прелазни и завршни одредби

Член 36

По прописите на Уредбата и овој Правилник ќе се одредуат пензии и во случај каде пензиите до обнародување Уредбата носе одредени по пораните прописи, како и во иднините случаи до доносување нови прописи.

Член 37

За исплата пензиите и помокјите одредени по Уредбата и овој Правилник ќе се предвидуе од први јануари 1946 година кредит во сојузниот и земските односно автономните буџети.

На пензионерите и уживателите на помокј на кои до крајот 1945 неке биде одредена пензија односно помокј по Уредбата и овој Правилник ќе се продолжи исплата на помокј одредена од страна на народните одбори по Одлуката на НКОЈ од 19 декември 1944 на досегашен начин, али најдалеку до крајот на март 1946, а исплатата ќе падне терет на кредитот за пензии на сојузниот буџет за 1946 година.

Член 38

Исплата на новоодредените пензии односно помокј по Уредбата и овој Правилник ќе се врши од 1 јануари 1946. Во случај каде исплатната благајна добие решение после први јануари 1946 а пензијата односно помокјта е поголема од помокјта исплатуена по Одлуката на НКОЈ од 19 декември 1944 ќе се изврши исплата на разликата, а во колку ново одредената пензија односно помокјта по решението е помала од помокјта по Одлуката на НКОЈ од 19 декември 1944 исплатата ќе ја стави во течение од првиот ден на наредниот месец во кој решението го добила без сакање повраќање на разликата.

Член 39

Кога ликвидатурата на пензиите на сојузното Министерство за финансии добие решение за одредената пензија односно помокј ќе постапи на следни начин:

1) ако она вршила исплата на помокј по Одлуката на НКОЈ од 19 декември 1944 ќе ја обустави исплатата на таа помокј и ќе ја стави во течение новоодредената пензија односно помокј сообразно на претходниот член;

2) ако она не вршила исплата на помокј по одлуката на НКОЈ од 19 декември 1944 ќе ја стави во течение новоодредената пензија односно помокј од 1 јануари 1946 односно од првиот ден на наредниот месец по добиеното решение, а истовремено ќе ја извести благајната која врши исплата на помокј по Одлуката на НКОЈ од 19 декември 1944 да ја обустави исплатата на таа помокј и испрати извештај до кога е извршена исплатата на таа помокј и во кој износ заради пресметка.

Член 40

За сметање роковите и времето наведено во чл. 2 точ. 5 на Уредбата и чл. 7, 11, 15, 19 и 20 на овој Правилник е меродавен денот на влегување во сила на Уредбата.

Член 41

Овој Правилник стапуе на снага кога ќе се објави во „Службениот лист на Демократска Федеративна Југославија“.

II бр. 2800

5 ноември 1945 година

Београд

Министер за финансии,
Сретен Жујовиќ, с. р.

834.

На основание членот 2 Уредбата за ставање увоз и извоз под надзор на државата од 20 март 1945 година, а на основание Законот за регулирање планскиот промет со странство од 2 септември 1945 година пропишујам

П Р А В И Л Н И К ЗА СПРОВОДУЕЊЕ НАДЗОР НАД УВОЗОТ И ИЗВОЗОТ

I. Општи одредби

Член 1

1) Увоз и извоз на сите врсти стока може да се обавуе само на основание одобруењето за увоз, односно извоз, који ги издава Управата на надворешната трговија на Министерството за трговија и снабдуење во Београд односно нејзините претставителства во федералните единици.

Член 2

1) Без одобруење за увоз односно извоз организите на Оделението на царини на Министерството за финансии на сојузната влада неке дозволуат увоз или извоз на стока.

2) Исто така без одобруење за извоз железничките, бродарските и останали соопштителни претпријатија неке можат да примат стока на утовар за испраќање за странство.

Член 3

1) Исклучително од прописите на чл. 1 на овој Правилник извоз односно увоз може да се обавуе без одобруење, и тоа:

а) на војен материјал кој се увозуе односно извозуе со одобруење на Министерството за народна одбрана;

б) на патнички багаж, кој служи за непосредни лични потреби на дотичниот патник.

2) Министерот за трговија и снабдуење на сојузната влада може со посебно Решение да дозволи увоз стока без одобруење.

II. Одобруења за увоз и извоз

Член 4

1) Одобруења за увоз односно извоз Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства издаваат на основание молбата поднесена на прописаниот образац. Претставителствата на Управата за надворешна трговија ке издават одобруења за увоз односно извоз само во рамка на овластуењето на Управата за надворешна трговија.

2) Одобруења за увоз важат 2 месеци, а одобруења за извоз 1 месец, воколку на одобруењето нее означен други рок.

3) Во случај да е стоката странско порекло, извозникот е должен да ја наведе, при поднесуење молба за извоз, земјата на пореклото и начинот како е платена при увозот.

4) При секое поединечно царинење на увозот односно извозот, царинските власти ке забележат на оригиналот на одобруењето, а на одредено место сите потребни податци, који ке ги потврди надлежната царинарница.

Член 5

1) Одобруења за увоз односно извоз гласат на одреден увозник односно извозник.

2) За преносуење одобруењето на друг, за продолжуење важност на одобруењето, или за изменуење ма кои од условите и податците кое одобруењето ги содржуе, потребна е наднадна одлука на Управата за надворешна трговија односно на оноа претставителство, кое одобруењето го издава. Во таков

случај се издава ново одобруење без наплатуење допринос во смисал на чл. 14 на овој Правилник. Во колку е во прашање поголеми вредноста, доприносот се наплатуе само за разликата.

III. Одобруења за компензација

Член 6

1) При одобруење на компензациони работи со странство Управата за надворешна трговија односно нејзиното претставителство издава посебни одобруења за увоз и посебни одобруења за извоз кои ке бидат помеѓусебе поврзани.

2) Увозникот односно извозникот е должен да после обавуењето на компензационата работа поднесе на Управата за надворешна трговија односно на нејзиното претставителство, кое компензацијата ја одобруе сите документи (заклучници, сметки и сл.) на увид.

IV. Одобруења за плаќање

Член 7

1) Одобруење за плаќање издава Управата за надворешна трговија односно нејзиното претставителство, кое издава и одобруење за увоз. На основание одобруењето увозникот може да врши плаќање за увезената стока на начин и во рок означен во одобруењето. Пригова Народната банка, односно паричното заведение преку кое плаќањето ке биде обавено, ке задржи еден примерок на одобруењето за плаќање за својата архива, а другиот уз потврдата на обавеното плаќање ке го врати на увозникот.

2) Плаќање унапред за порачаната стока од странство може да се врши на основание посебното одобруење, кое го издава Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства истовремено со издавањето одобруења за увоз.

Член 8

1) Во колку трошките на подвозот, како и другите споредни трошкови за увезената стока несе обватени во фактурата на странскиот продавач на стоката, плаќање може да се врши само на основание посебното одобруење на Управата за надворешна трговија, односно нејзиното претставителство кое го издало и односното одобруење за увоз.

2) Во поглед на начинот на плаќањето на подвозот (франкирање) при увозот стоката важат одредбите на постојекјите споразуми со односната земја. Во колку овакви споразуми не постојат, стоката може да се увезе било франко местото на определуењето во земјата, било франко југословенската граница. Исклученија од оваа може да ги одобри Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства.

3) Во поглед на начинот на плаќање подвозите (франкирања) при извозот на стока такугјере важат одредбите на постојекјите споразуми со односната земја. Во колку не постојат овакви споразуми, продавачката на стоката ке се врши било франко утоварна станица во земјата, било франко југословенската граница. Исклученија од оваа може да одобруе Управата за надворешна трговија односно нејзиното претставителство.

V. Наплата за извезената стока

Член 9

1) Извозникот е должен да внесе во земјата најмалку вредност на стоката која е означена во одобруењето за извоз. Во случај да за извезената стока постигне поголема вредност од означената во одобруењето должен е да ја внесе целокупната постигната вредност на извезената стока.

2) Извозникот е должен оваа вредност да ја внесе на начин предвиден во самото одобрување за извоз, и тоа веднаг по извршената наплата, али најдоцна во рок од три месеци сметајќи од денот на извршениот износ, отколку во поедини одобрувања за извоз не е предвиден други рок.

3) За правдање помалку внесени износи на вредноста на извезената стока е надлежна Управата за надворешна трговија, односно нејзиното претставителство, кое е издало одобрување за извоз.

4) Најдоцна во рок од 5 дена по истечување на рокот за внесување соодветната вредност на извезената стока извозникот е должен да пријави на Управата за надворешна трговија односно на нејното претставителство разлог за неуносување вредноста на стоката во земјата. Пријавите ќе се вршат на пропишан образец.

5) Кумулативно правдање на внесување вредностите на извезената стока на основании повеќе издадени одобрувања на износ може да се врши на молба на извозникот само на основание одобрувањето на Управата за надворешна трговија односно нејзиното претставителство.

VI. Регистрување на увозниците и извозниците

Член 10

1) Претпријатија и фирми кои се бават со увоз или извоз мораат да бидат уписани во регистар на увозници или извозници при Управата за надворешна трговија, односно при нејните претставителства на федералните единици.

2) Исто така морат да бидат уписани во регистар увозниците или извозниците и сите останали претпријатија и фирми кои непосредно извозујат произведенија од сопствено производство или увозујат сировини, полупреработки, инсталации и останали материјал потребен за сопствено производство.

3) Останалите лица, претпријатија, институции или надлештва ќе можат повремено и исклучително да увозујат и извозујат под услови кои Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства во секој конкретен случај ќе утврдујат.

4) На странец може да се издаде одобрување за извоз само на основание претходно унесените соодветни вредности во смисал на девизните прописи.

Член 11

1) Увозник односно извозник е должен да поднесе при заводувањето во регистар на увозниците и извозниците согласно чл. 10 на овој Правилник:

а) оверен препис на дозволата или овластувањето за обавување работата;

б) оверен извод од Трговечкиот регистар односно препис на огласот за протоколација фирмата; и

в) последен биланс на своето претпријатие.

2) Секој увозник односно извозник кога ќе поднесе податци во смисал ставот 1) на овој член, ќе поднесе и прописана писмена обавеза да во се ќе се придржува на постојеките девизни прописи и посебни напатствија за увоз и извоз на стоката, за начин на плаќање при увозот, како и за роковите и начинот на внесување вредностите на извезената стока.

3) Писмена обавеза од ставот 2) на овој член ќе поднесуваат при поднесувањето молба за увоз односно извоз и лица, претпријатија, институции и надлештва наведени во став 3) чл. 10 на овој Правилник.

4) На увозникот односно извозникот ќе се издаде потврда за регистрацијата.

Член 12

Секое регистрирано претпријатие и фирма е должно на сакање на Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства да соопшти секој сакани податок од делокругот на нејзиното работење.

VII. Контролници, документи и извештаи

Член 13

1) Увозникот односно извозникот е должен да води прописани контролници за извоз односно увоз, во кои ќе се убележат сите податци содржани во одобрувањето, како и податци за извршеното царинење, плаќањата и наплатите во врска со поедини одобрувања.

2) Увозникот и извозникот е должен да ги чува сите увозни и извозни документи и документите за плаќање и наплата (сметки, заклучници и сл.) и истите, како и контролниците за увоз и извоз да ги поднесе на преглед кога тоа ќе посакаат органите на Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства или органи на Министерството за финансии.

3) Увозникот односно извозникот е должен најдоцна до 5-и во месецот да достави извештај на Управата за надворешна трговија односно нејзиното претставителство за исползување сите одобрувања во поминалиот месец. На исти начин и во истиот рок ќе известува Управата за надворешна трговија односно нејзиното претставителство и за извршените плаќања односно наплати.

VIII. Трошкови на надзорот

Член 14

1) За покривање трошковите на надзорот Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства наплатуваат при издавањето одобрување за увоз односно извоз допринос до висина од 0,5% од вредноста на стоката.

2) Допринос за покривање трошковите на надзорот нема да се наплатуваат при издавањето одобрувања кои се односуваат:

а) на испраќање или враќање завоји или садови во кои стоката се отпрама, и

б) на селидба на покуќнината.

Член 15

1) При одобрувањето на компензациски работи допринос ќе се наплатува како на вредноста на увезената така и на вредноста на извезената стока.

2) Кај привремениот увоз предмети за оправка, обработување или доработување, како и при привремениот увоз сировини или полупреработки на преработување, допринос ќе се наплатува при извозот и тоа само на вредноста на извршената оправка, обработување, доработување или преработување. Овака ќе се постапи и во случај на привремениот извоз. Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства по своето навогање ќе ослободуваат привремен увоз, односно извоз од плаќање допринос.

Член 16

На молба на ползувачот, а уз поднесување докази Управата за надворешна трговија односно нејзините претставителства можат да одлучуваат наплатениот допринос да се врати потполно или частично, по одобрувањето за увоз или по одобрувањето за извоз, кои во целост или частично несе исползувани, отколку ќе стечат уверење, да до неисползување на одобрувањето дошло поради виша сила или какви други оправдани разлози.

IX. Координациони одбор

Член 17

Во цел на координација во примена прописите за надзор над увоз и извоз и прописите за регулирање плаќањата со странство, сите прашања кои во врска со тоа ќе се појават ќе се изнесат на претрес пред Координациониот одбор, основан во смисал чл. 13 Правилникот за организација Управата на надворешната трговија. Во претресот на овие прашања ќе учествува и претставителот на Народната банка со сите права на член од овој Одбор.

Х. Стручни одбор**Член 18**

1) Како саветодавен орган при Управата за надворешна трговија се основе Стручни одбор за административно-техничко спроведување надзорот над увозот и извозот. Стручниот одбор има за задача да предлага начин и постапка околу извршување прописите за надзор на увозот и извозот како и прописите за регулирање платниот промет со странство, и да предлага почетни мерки.

2) Во Стручниот одбор влегујат преставители на Управата за надворешна трговија, на Банковно-валутното одделение и Одделенијата на царичи на Министерството за финансии, како и преставител на Народната банка. За проширување на овој одбор одлучуе Министерот за трговија и снабдување на сојузната влада.

3) Стручниот одбор се составуе по потреба.

XI. Казнени санкции**Член 19**

Сите прекршуења на прописите од овој Правилник потпаѓаат под Казнените одредби на Законот за регулирање платниот промет од странство.

XII. Завршни одредби**Член 20**

Управата за надворешна трговија дава напатствија за примена на овој Правилник.

Член 21

Овој Правилник стапуе на снага кога ќе се објави во „Службениот лист на Демократска Федеративна Југославија“.

31 октомври 1945 година

Београд

Министер за трговија и снабдување,
инж. Никола Петровић, с. р.

Согласен сум,

Министер за финансии,
Сретен Жујовић, с. р.

835.

Во врска со Наредбата 1780 на Министерот за индустрија на сојузната влада од 12 јули 1945 година пропишујам следното:

ОПШТО НАПАТСТВИЕ**ЗА КАЛКУЛАЦИЈА ВО СТОПАНСКИ ПРЕТПРИЈАТИЈА**

Проблемот на цени во последно време прераснал во кочница на производството и расподелбата на стоката. Управата за цени сосема е подбацила. Покрај спороста, шаблонско и бирократско определување цени, она погрешно го применуела чл. 13 на Уредбата за определување цени од 20 април 1945 година. Цени на многу производи ни до денеска уште несе определени. На некој производи пак со погрешна примена на чл. 13 на спомената Уредба се определени прениски цени за производите на база 1939 година плус 30%, а на некој пак превисоки цени. Таква штетна работа во определувањето цени, неред и збрка во прашањето на цени, го доведе нашето стопанство во тешка ситуација. Поради сето тоа се догодуе да во некој претпријатија стои готова непродадена стока, инаку толку потребна на широките слојеви на народот. Во други, меѓутим, стоката се продава, по така ниски цени, да јоние го глат обртниот капитал на претпријатието или пак по така високи

цени, да се на тој начин, во нашиот стопански живот внесуе скапотија.

Задача на овоа Напатствие, е да со примена на еднообразен начин и постапка кај утврдување цени, внесе ред во нашето стопанство а нарочно во производството и продавањето стока. Со примена на овоа Напатствие мора да се постигне и осигури рентабилноста на претпријатието. Управителите на претпријатијата со примена Напатствието за калкулација, имаат да ја осигурат рентабилноста со рационална организација на производството и со строга штедња на потрошувањето на материјал и работно време.

I. ОСНОВНИ НАЧЕЛА

1) Кај калкулација, односно утврдување цени на вредноста има доследно да се применуе овоа основно начело: во калкулацијата влегујат само вистински потребни трошкови на калкулацијата т. е. само оние издатци кои се неопходно потребни за производството на некој производ под нормални околности на производството (кај нормално стање на постројката на претпријатието и нормално исползување капацитетот), уз постигнување уобичаената норма за потрошување материјалот и за работно време;

2) Трошковите на производството, изразени во цени а на вредност преставуат вредност на сите утрошени средства за работа и платеното работно време во процесот на производството одредената стока. Кај пресметање трошковите, односно утврдувањето цени на вредноста, треба да се имаат во вид не само издатците туку и економичноста во трошење сите средства за работа и работна сила.

3) Во калкулацијата не влегујат:

а) Непродуктивните издатци, кои несе неопходно потребни за производството одредениот производ како на пример поклони, губици на продавачката инвестиции и губитци поради пожар или други незгоди, издатци на непословни куќи и земјишта како на пр. трошкови на поделскиот имот кај индустриски претпријатија.

б) Трошковите, кои треба да ја теретат чистата добивачка како што се камати за тугј и сопствен капитал, друштвен данок и течевини со сите прирези (прибици).

в) Неоправданите, прекумерни трошкови како што се дел на платите и надниците преку висината со уредба пропишани, потрошување материјалот и работното време преку уобичаена норма, издаци на големи бирократски апарати нелегално од ненадлежната власт поставени раководители и намештеници (делегати, управители и „комесари“), работници кои не работат, плаќање милиција, синдикални функционери и т. н.

г) Издатци кои преставуат поголемише инвестиции, било да се истите набавуат, било да се производат односно изработуат во самото претпријатие (во властита режија).

д) Трошковите на големи репаратури, во колку преставуат поголемише вредноста на инвестициите, односно во колку се со нив претпријатијата оспособуат за временски период подолг од калкулативниот период. Поедини врсти трошкови, кои се односуат на производството на подолго временско раздобје од оноа за кое калкулацијата се прави, влегуат во калкулацијата само со оној дел, кој подпаѓа на калкулативното раздобје, односно на количеството на производи кои имаат да се изработат во калкулативното раздобје.

г) Трошковите на оспособување, обновување и поправување зданија, постројки, стројеви и инвестиции во опште, како и набавките на резервни делови поради војното пустошење. Овие издаци не смејат да ја теретат текукјото производство, оти преставуат трошкови на обновување, па затоа треба да ги книжат на терет сметката на инвестицији, а самата штета произрочуена са војни собитиија да се книжи на терет сметката на војна штета, а во полза на сметката на обновата.

4) Калкулациите со утврдени цени на вредноста изработени според овоа Напатствие, претпријатието има да ги достави на стручното одделение на оноа стопанско министерство под кое подпаѓа по природата на својата работа, а кое мора да има технички описи на претпријатието и податци за инвестиции, кои се потребни во калкулативни цели.

Претходна калкулација. Претходна калкулација треба да се изработи веднага по примањето производната задача и да се поднесе на одобрување уште пред извршувањето производната задача односно пред испорачката на првата партија стока.

Накнадна калкулација. Кога производната задача е остварена претпријатијата ќе поднесуваат накнадни калкулации на надлежното стручно одделение на стопанското министерство. Накнадните калкулации, на основание трошковите според податците на книговодството има да бидат составени по ист образец како и во претходните калкулации.

Претпријатијата се должни да на крај на секој месец ги подат севкупните трошкови на тој месец, кои ги укажува книговодството и тоа:

а) На калкулативно-потребни трошкови, кои отпаѓаат на поедини производни задачи, за секоја производна задача посебно со назначување на произведеното количество стока по секоја производна задача.

б) На калкулативно-потребни трошкови, кои отпаѓаат на останатите работи ван производните задачи сумарно уз означување на произведеното количество стока.

в) На ванкалкулативни трошкови кои треба да се искажат специфицирано по сортите.

На исти начин треба да се постапи кај составување претходна калкулација, тоа значи да калкулативно потребните трошкови треба да се растават на исти елементи од кои е составена накнадната калкулација.

Кај секоја претходната калкулација треба да се наведе:

а) точно означување предметите на калкулацијата (бројна производна задача, порачката, комадна листа, цртеж, мостри и т. н.);

б) име на погонот, кој испорачува и оделението на изработувачката;

в) количество на кое се односуваат податците на калкулацијата, на пр. 1.000 парч, 100 грона, 100 кгр., 1.000 м. и т. н.

Во колку несе работи за поголеми предмети (бродови, локомотиви, вагони, маќини и сл.) нејде се примат калкулации, кои се испоставени на 1 кг. 1 л. и сл.

4) Укупно количество за кое важи калкулацијата според податците од а—в;

г) време на траењето производството на кое калкулацијата се дава како и по % изразено исползување на капацитетот за калкулираниот производ и останатото производство на целиот погон за време за кое се поднесува претходната калкулација.

II. СОСТАВ НА КАЛКУЛАЦИЈАТА

Кај составувањето и прегледот на калкулацијата мораме секој пат да имаме на ум тоа да калкулацијата треба да биде бројчан и сметковен одраз на рационалност, технички напредок и рентабилност, кој треба да постигне во процесот на производството за определена единица на извесниот производ. Процесот на производството не е статичен. Тој се развива и усавршува со поарна организација на работата во текот на производството, со применување нови методи и технички проналасци. Сето тоа има за последици да се поголеми производноста на работата т. е. да се во определено работно време произволи повеќе производи по порано.

Поголемињето производноста на работата мора да се изразува во калкулации со снижување цени на

вредноста, што значи, особито за нашите сегашни прилики когај излегуваме од затечената анархија во стопанство, да правилното калкулирање мора готово секоедневно да го прати напредокот на процесот на производството.

Според тоа, елементите од еднообразното книговодство постојано се менуваат, па не може да служат како непроменлива подлога за калкулацијата.

Самиот технички процес на калкулацијата зависи од технолошкиот процес на изработувачката на производите. Од тоа становиште потребно е да се разликуваат две сорти производи, и тоа:

а) составен производ, каде конечниот производ се добива по пат на составување различни самостални делови, кои можат да бидат составени од разноврсен материјал. Процесот на производството поедини делови оди паралелно и истовремено до конечно составување на сите поедини делови во конечен продукт (автомобили, стројеви, апарати итд.) Кај овакви производи потребно е да се изработат посебни калкулации за поедини делови и посебни калкулации за составување и монтажа на конечниот продукт.

б) прости производи, каде конечниот производ се добива по пат на обработување почетниот материјал во низа на операции, кои следуваат една за друга (папир, цемент итн.). Кај такви производи една едина калкулација ги обваќа целокупните трошкови на производот.

Кај еднофазни производи, кај кои производниот процес не се дели на засебни меѓусобни фази на производството или обработувањето и не дава полуфабрикати, се употребува во главно чиста дивизиона калкулација (добивање руди, јаглен, нафта, енергија). Сите врсти на трошковите на еден временски период се стават во однос според целокупноста на ефектите, кои би имале да се изведат во калкулациониот период. Трошковите по единица на ефектите се пресметуваат со просто делење. Кај вишефазните производи, каде конечниот производ се добива преку обработување во разни меѓусеби оделени фази на производството, во кои фази настануваат полуфабрикати, треба да се применува во главно калкулацијата со помош на додатоците или со помош на стопи на трошковите на изработувачката на поедини фази на производството (ткаенини, стројеви итн.).

Калкулацијата треба да се придржува на прописите на Одлуката за еднообразно сметководство, особито чл. 6 па натака, а треба да обваќа било за поедини делови, било за конечниот производ, следните елементи:

1. трошковите на материјалот за изработување,
2. додаток на општите трошкови на материјалот за изработување,
3. надниците на изработувањето,
4. општи трошкови на изработувањето,
5. посебни трошкови на изработувањето,
6. општи трошкови на управата и продавачката на големо,
7. бруто заработувачка,
8. посебно трошковите на продавачката на големо и
9. трошковите на продавачката на малку.

1) Трошкови на материјалот за изработување

Оваа позиција ги обваќа сите непосредно за производ потребни сировини, полупроизводи и чистични производи, како и пак употребливи отпадци и помошен материјал. Кај тоа одлучува чињеницата, да ли може потрошувањето на материјалот за единицата на производството да се утврди непосредно по количеството и вредноста.

Сировините се материјал кои го чини битниот составен дел на производот било во првобитната било во променливата форма.

Помокјен материјал е таков материјал, кој се употребуе кај изработуењето производи заедно со суровини и останал материјал за изработувањата, а не чини битни составни дел на производот.

Ако количеството и вредноста на помошниот материјал потребен за единицата на производството може непосредно да се утврди, тогаш таков материјал преставуе материјал за изработуење.

Ако пак потрошуењето за тој материјал за единицата на производството не може непосредно да се утврди, тогаш вредноста на таквиот материјал влегуе во општите трошкови на изработуењето (режијата) на оноа место на трошките (одделението) во кој би имало да се потроши.

Така на пр. кај аутогено заваруење потрошуењето на кисеоник и карбид преставуе кај металната индустрија при заваруењето големи парчиња, кога потрошуењето на тој материјал кој отпаѓа на поедини производи може непосредно да се утврди, материјал на изработуење. Меѓутим истиот помошен материјал кај незнати заваруења, кога неговото утврдуење не може непосредно да се утврди или кога утврдуењето на потрошуењето е несоставливо со принципот на рационалноста на сметководството, тогаш вредноста на тој материјал потребен во едно сметковно раздобље односно калкулационо, влегуе во општите трошкови на изработуењето на односното место на трошките.

Во калкулациите треба да се внесат количествата на потребен материјал за изработуење, специфициран во сорти, а нормиран во производната задача. Количествата на оние сорти на материјал за изработуење, кои несе во производната задача нормирани, треба да се внесат во калкулацијата според стечените искуства од напредните калкулации и податоци на книговодството. За калкулацијата важи бруто количество, на пр. според цртежот, конечната листа, прописот на улогот (изработени количества плус отпадок при преработувањата).

Додаците на потрошуење и на материјалот за изработуење за расипана стока поради грешки на материјалот за изработуење, грешки на изработувањата или цртежот треба посебно да се наведат. Потребно е сите додатоци да можат статистички или книговодствено да се докажат.

Во калкулацијата треба оној материјал за изработуење, кој е набавен векје за порачка, да се засмета по фактички набавки односно набавни цени, а материјалот кој се зема од складиштето на сопствениот погон или треба тек да се набави, да се засмета по дневните цени на денот на калкулирањето.

Набавната или пазарна цена, односно дневната цена одговара на максимираната цена, а се подразбира по правило франко погонот т. е. обвкја освен трошките содржани во фактурите на лиферантот, трошките на полвоз, цоџинење, ловозот, претоваруењето, осигурењето, разни давачки како и скупниот и општиот данок на работниот промет, бележарина, трошарина и сл. т. е. сите оние трошкови кои ја теретат сметката на стоката а несе содржани во општите трошкови на изработувачката (режијата). Изрично не влегуат во цената на материјалот за изработуење трошките на набавуењето како и платите и патните трошкови, надниците на истоваруењето и складирањето во претпријатието и манипулација, оти овие трошкови влегуат во додатокот на општите трошкови на материјалот за изработуење.

Материјалот кој се плаќа во странска валута се пресмета по нормиранот курс, односно по курсот по кој ќе го засмета паричната институција при засметањето дознката.

Трошките на превозот, освен оние кои би имале да се платат со јавни превозни институции треба посебно да се објаснат со назначуење превозното средство и одалеченоста.

Ако во сопствениот погон се произведуе материјал за изработуење, полупроизводи и делови то-

гај во овие случај се сметат како набавна цена производните трошкови додавајќи отпадниот дел на општите трошкови на Управата и посебните трошкови или која друга на тие принципи засметана интерна погонска засметна цена.

Манко, растур и кало, ја поголеми набавната цена на материјалот само во оние случај и онаа висина во кој можат статистички да се докажат и кога таквите губитци не настануат со крива на претпријатието и кога несе инаку надокнадени.

Вредноста пак на употребите отпатци, кои припаѓаат во калкуларно бруто количество, треба да се признае односно да се одбие и посебно да се наведе. Како единична цена треба да се стави цена, која може да се постигне при поновното исползуење или продавачка. Како отпадок се признава само оноа количество кое е нужно потребно.

2) Додаток на општите трошкови на материјалот за изработуење

Надници на изработуењето се сите надници на работниците или надници на преработувањата кои набавното оделение, платите и надниците на наместениците на набавното оделение со отпадателниот дел на социјалниот допринос, патните трошкови во цел на набавка, трошките на истоваруење, испрашуење, лаборатории, превземања и останали складишни трошкови т. е. платите и надниците на складишниот персонал со отпадателниот дел на социјалниот допринос, како и сите останали трошкови, кои се во врска со складирање, во колку несе обвкати векје во цените на материјалот. Понатака влегуат во додатокот на општите трошкови, трошките на транспортот и доставуењето материјалот од складиштето на изработуењето или преработуењето, во колку несе содржани во општите трошкови (режијата) на местото на трошките на изработуењето и преработуењето (одделението).

Додатокот на општите трошкови на материјалот за изработуење се искажуе во проценат на вредноста на сиот материјал потребен за производство. Во таа цел се собираат сите во овој план споменати калкулирани трошкови на калкулационото раздобље, кои сочинујат додатоци на општите трошкови на материјалот за изработуење, се помножуат со 100 и добивениот резултат се поделуе со вредноста на сиот потребен материјал за изработуење на односното калкулационо раздобље.

3) Надници на изработуењето

Надници на изработуењето се сите надници на работниците или надници на преработувањата кои би настанале непосредно при изработуењето или преработуењето калкулираниот предмет.

Сите останали надници се сметат за помошни надници, који влегуат во општите трошкови.

Надниците на изработуењето мораат да се внесат во калкулацијата во временските единици потребни за изработуење или преработуење било на целиот производ, било за поедини работни операции и това на основание нормите, кои начелно не можат да бидат помали од оние кои се средно постигнати во 1939 година.

Сатната надница, која служи како основ за пресметување надниците на изработуењето или преработуењето, мора да одговара на Уредбата за регулирање надници и плати. А горните ставови мораат да бидат пресметани на основание средно постигнати норми од 1939 година.

Кај вишефазните производи или кај претпријатијата кои изработујат различни производи, потребно е надниците на изработуењето и преработуењето да се распределат по местата на изработуењето или преработуењето.

Додатокот за прекувремена или празнична работа на надниците на изработуењето или преработуењето влегуе во општите трошкови.

Додатокот од дин. 1 по чл. 3 Уредбата за регулирање надници од 20 април 1945 година влегуе во надниците на изработуењето или преработуењето така, да се за тој динар повишуат саатните надници.

Во калкулациите се внесуат саатните надници на оние категории на работници и ученици, кој се потребни за извршување односната работа.

Износот на задолжните социјални доприноси (дел на претпријатието) не влегуе во надниците на изработуењето или преработуењето.

Во сите оние случаи, во кој учествуваат кај калкулираното производство разни места на изработуењето, е потребно време на изработуењето искажано во временска единица (сат, минут) да се расчлени по местата на изработуењето.

4) Општи трошкови на изработуењето

Општи трошкови на изработуењето или преработуењето се оние трошкови кои несе ни трошкови на материјалот за изработување, ни надници на изработуењето или преработуењето, а ни посебни трошкови.

Оние обвајкат платите, помошните надници, социјалните давачки, материјалот за производство на енергија, огревниот материјал, помошниот и погонскиот материјал, текујќите нормални репаратури на зданија, погонот, погонските постројки, стројеви, изработувања и поправки на алатите и т. н., отписи на постројките на изработуењето, даноци, во колку го теретат изработуењето, останалите трошкови, како што се осигурувања, поштенски, телеграфски и телефонски трошкови, патни и слични трошкови во колку можат да се засметат во изработуењето или преработуењето.

Општите трошкови на изработуењето треба да се поделат на разни места на трошковите. Вкупната сума на сите општи трошкови на изработуењето или преработуењето на едно место на трошковите (одделение) треба да се поделат со надниците на изработуењето или преработуењето на односното место на трошковите (одделението), па добиениот резултат да се помножи со 100, со што се утврдуе процентот на општите трошкови на односното место на трошковите.

Отпишувањето на оние инвестиции, кои не учествуваат во изработуењето или преработуењето на калкулираниот предмет не влегуе во калкулацијата. Исто така не можат да служат за база на пресметување износите на отпишувањето во вредноста на оние инвестиции, кои се во целост векје отпишани. Во таков случај предлагачот ќе означи оријентациони износ на отпишувањето. Висината на отпишувањето се управуе според рокот на траењето на односната инвестиција, а стопата не смее да е пречекори онаа, која е со даночен закон одредена. Како база на отпишувањето инвестиции има времено-до влегување во сила Законот за валоризација, да се сметат:

- а) во колку се работи за предвојните-вистински трошкови на инвестицијата во предвојни динари;
- б) во колку се работи за инвестиции во течение на окупацијата-вредноста на тие инвестиции треба да се изрази во цени на 1939 год. плус 30%.
- в) во колку се работи за инвестиции после ослободувањето-вредноста на тие инвестиции да се изрази во динари ДФЈ, во моментот на заменувањето новчаниците.

Кај одредување општи трошкови нарочно треба строго да се придржуваат началата на временското разграничување.

5) Посебни трошкови на изработуењето

Вамо влегуваат делови на готови производи набавени од трети лица, воколку несе обватени со трошковите на материјалот за изработување, засметување тугјата најамна работа на странски лица, во кој случај надниците не смејат да се искажуваат како надници на изработуењето и на истите не смее да се засметуе додатокот на општите трошкови на изработуењето или преработуењето.

Понатака влегуваат посебни трошкови на изработуењето модели, калани, шаблони, посебен алат и сл. како погонски средства, кои служат само при извршувањето на една порачка.

Производни трошкови

Производните трошкови преставаат сума на трошкови на материјалот за изработување, додаток на општите трошкови на материјалот за изработувањето, на општите трошкови на изработувањето и посебните трошкови на изработувањето.

Претпријатијата кои изработуваат само еден производ не мораат да ги поделат општите трошкови на изработувањето, на управата и продавачката на поедини места на трошковите, туку достатчно е да искажат севкупно општите трошкови на изработување на едно калкулационо раздобље и севкупно надници на изработување истото во раздобља, и сите износи се делат со количеството на калкулираниот производ на истото раздобље. Во истиот случај е потребно во калкулацијата засебно да се искаже вкупниот износ на надниците и засебно вкупен износ на општите трошкови на изработувањето, кои одпаѓаат на единицата на производството (дивизиона калкулација). Овака калкулираат творниците на кјибрит, цементот, тулите, јагленот и т. н., се уз услов да во истото калкулационо раздобље работат само една врста производ.

Ако работат разни производи, тогај треба надниците на изработувањето како и општите трошкови на изработувањето да се искажат за секоја производна фаза засебно, т. е. по местата на трошковите.

Кај составените производи потребно е да се направат засебни калкулации за поедини делови векје според технолошкиот процес на производите т. е. било со дивизиона калкулација, било со калкулација со помоќ на додатци или со која друга форма калкулација. Во калкулацијата за составени производ влепуваат производни трошкови во случај сопствено изработување или набавна цена во случај набавки на поедини делови, како трошкови на материјал за изработување. Овие поедини калкулации се приложуваат кон конечната калкулација за составени продукт во која влепуваат трошковите на составување или монтажа т. е. надниците на изработување монтажата и на оние надници одпаѓајќите општи трошкови на изработување. Општите трошкови на Управата и продавачката на големо се калкулираат само на составени производ.

6) Општи трошкови на Управата и продавачката на големо

Трошковите на Управата треба одвоено да се калкулираат од трошковите за продавачката на големо.

Општите трошкови на Управата можат да бидат следни: плати, помоќни надници за чистење канцеларијата, плати на послужителите, социјално осигурување (дел на претпријатието), огревни и осветни трошкови, погонски материјал за потреба на канцеларијата, писакји и остали материјал, средства за чистење, текујќи и нормално одржување зградата, постројките и сл., даноци и јавни давачки, осигурување против огјин и провала, поштански, телеграфски и телефонски трошкови, парнички трошкови и трошкови за вештачење, чланарини и доприноси на принудните удружења во колку оние ќе бидат отпишани, и останали нужни трошкови, во колку се односуваат на Управата, а несе содржани во производните трошкови.

Општи трошкови на продавачката на големо се сите трошкови на продавачката (изложбени, мустри на продавачните складишта, трошкови на амбалажата, пакување и сл.) во колку векје по својата природа несе како составни дел на општите трошкови на изработувањето во нив засметани или во колку не влепуваат во посебни трошкови на продавачката на големо.

Општите трошкови на Управата и продавачката на големо се калкулираат во процентот според вредностите на надниците на изработувањето и општите трошкови на изработувањето.

Цена на вредноста

Цена на вредноста на некоја стока е рамна на големината на утрошениот константни и варијабилни капитал (без вишок на вредноста) во производството на дотичната стока. Това значи да цената на вредноста се состои од вредностите на суровините, помоќните материјали, абее на маќините и зградите и платената работна снага. Тој научни појам на цената на вредноста довогја низ калкулација и еднообразно книговодство до израз во следната дефиниција: цената на вредноста е рамна на сумата на производните трошкови (в. горе) и општите трошкови на Управата и таква во предложената калкулација има да се искаже.

Сите останали трошкови како општи трошкови на продавачка на големо, посебни трошкови за продавачка на големо има да се искажат надвор од цената на вредноста. (Меѓутим, това не значи да купувачот може да плаќа франко фабрика сите овие трошкови, нарочно амбалажата плус заработујачката која ќе биде одобрена).

7) Заработујачка

Висината на бруто заработујачка ја одредуваат надлежните власти (сега Управа за цени), а како основица за пресметане бруто износите на заработујачката, редовно служи цената на вредноста.

Власта надлежна за одредување бруто заработујачка, може да земе и друга основица за пресметане бруто заработујачката.

Од бруто заработујачката треба да се покрива камата на сопствениот и туѓ капитал, кои е нужно потребен на погонот, друштвениот данок и течевината со сите прибици и општи ризико на претпријатијето.

8) Посебни трошкови на продавачка на големо

Овамо влегуваат пристојби за лиценци и концесии, провизии и сл., награди на застапниците, во колку това е неопходно потребно и во умерен износ, посебни испраќачки трошкови, амбалажа, испраќачка возарина и транспортно осигурување.

Посебните трошкови на продавачката треба да се наведат одвоено и подробно.

Продавачна цена на големо

На сумата на цената од вредноста, заработујачката, општите и посебните трошкови за продавачка на големо се додава данок на работниот промет, лукоузни данок — во колку производот на истите подлежуе, а при јавните набавки уште и договорна такса и признанична такса, и на тој начин се утврдуе продавачна цена на големо.

Трошкови на продавачка на малку

Во случаи, кога производителот се бави со продавачка на својте производи на малку, треба продавачката цена за продавачка на големо да ја повиси за трошковите на продавачка на малку. Во тие тро-

837.

На основание чл. 1 Уредбата за регулирање цени Министерството за трговија и снабдување на сојузната влада — Управа за цени — донесуе

РЕШЕНИЕ

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ЦЕНИ НА ЈАГЛЕНОТ ЗА ПОДРУЧЈЕ НА ДЕМОКРАТСКА ФЕДЕРАТИВНА ЈУГОСЛАВИЈА

Член 1

До понатака се определуваат следните највисоки цени на јагленот:

I. НА ПОДРУЧЈЕ ФЕДЕРАЛНА СРБИЈА

Камени јаглен:

Р у д н и к:	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орак 15/30 мм	ситен 5/15 мм	прах 0/15 мм	ровни	брикет	ковачки
			д	и	н	а	р	и
Вршка Чука — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	—
Добра Срећа — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	1.000
Ибарски рудници — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	—
Добра — — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	—
Благовести — — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	—
Ртањ — — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	1.000
Рановац — — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	—
Подвис-Тресибаса — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	—
Српски Балкан — — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	1.200	—
Јерма — — — — —	1.180	1.070	920	880	670	910	—	—

шкови се бројат амбалажата, во колку оваа е потребна само кај продавачката на малку и нее уште укалкулирана во продавачката цена на големо, превозните и довозните трошкови, трошарината, калдрмината, трошковите на складирањето и трошковите на малупродавачката како плати, надници, социјални доприноси, осветление, огрев, најамнина, осигурување на урегјајот — амортизација на урегјајот на продавачниците и сл.

Овамо влегуваат само оние трошкови, кои несе веќе содржани во елементарните трошкови, кои влегле во продавачката цена на големо.

Трошковите на продавачката на малку се калкулираат во процентот на продавачката цена на големо и това на тој начин, да вкупните предвидени трошкови на малку на едно калкулативно раздобје се помножуваат со 100 и добиениот резултат се дели со набавната вредност пресметана по цените за продавачка на големо за предвидениот промет на малупродавачката во истото раздобје. Така добиениот износ представуе процент на трошковите за продавачка на малку, кој треба да се додаде на продавачката цена на големо.

Ако малупродавачницата се бави со малупродавачка и на туѓи производи, тогаш и вредноста на овие се додаваат на набавната вредност на сопствените производи.

Бр. 1569

8 октомври 1945 година

Београд

Претседател на Стопанскиот совет,
А. Хебранг, с. р.

836.

РЕШЕНИЕ

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ ТОЧ. 10 НА ОПШТИТЕ ЗАБЕЛЕШКИ НА УВОЗНАТА ТАРИФА НА ЗАКОНОТ ЗА ОПШТА ЦАРИНСКА ТАРИФА

На основание овластувањето дадено со чл. 24 на Финансискиот закон за буџетски период јули—декември 1945 година

р е ш у а м:

Да се во точ. 10 на Општите забелешки уз XV дел на увозната тарифа на Законот за општа царинска тарифа после зборовите: „од тврд каучук“ стави записки и додадат зборовите: „вештачка смола или друг сличен материјал“.

Оваа Решение влегуе во сила со денот на обнародување во „Службениот лист“.

IV бр. 6048

31 октомври 1945 година

Београд

Министер за финансии,
Ср. Жујовић, с. р.

Мрки јаглен (непрани):

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орех 15/30 мм	грах 5/15 мм	ситен 0/15 мм	прах 0/5 мм	ровни	ровни решетани
			д и н	а р и				
Боговина — — — — —	800	720	590	540	450	360	590	—
Врдник — — — — —	800	720	590	540	450	360	590	—
Јанкова Клисуре — — — — —	800	720	590	540	450	360	590	—
Сисевац-Врчић — — — — —	800	720	590	540	450	360	590	—
Сењски Рудник — — — — —	800	720	590	540	450	360	590	660
Равна Река — — — — —	800	720	590	540	450	360	590	660
Ресава — — — — —	800	720	590	540	450	360	590	—
Сиколе — — — — —	800	720	590	540	450	360	590	—

Мрки угаљ (прани)

	парче	коцка	0/30 мм	0/15 мм	плински угаљ
		д и н	а р и		
Алексинач — — — — —	800	720	620	500	720

Лигнитно-мрки јаглен:

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орех 15/30 мм	прах 0/15 мм	ров. реш. изнад 15 мм	ровни		
		д	и	н	а	р	а	
Јелашница — — — — —	670	620	480		310		560	480
Опленац — — — — —	670	620	480		310		560	480
Орашац — — — — —	670	620	480		310		560	480
Врбица — — — — —	670	620	480		310		560	480
Стамница — — — — —	670	620	480		310		560	480
Ракова Бара — — — — —	670	620	480		310		560	480
Хајдук Вељко — — — — —	670	620	480		310		560	480
Сиге — — — — —	670	620	480		310		560	480

Лигнити I група:

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орех 15/30 мм	ситен	ровни
		д и н	а р и		
Буковац — — — — —	440	410	340	230	360
Манасија — — — — —	440	410	340	230	360
Морава — — — — —	440	410	340	230	360
Белајка — — — — —	440	410	340	230	360
Ново Село — — — — —	440	410	340	230	360
Иваново — — — — —	440	410	340	230	360
Звездан — — — — —	440	410	340	230	360
Дад — — — — —	440	410	340	230	360
Тавник — — — — —	440	410	340	230	360
Гружа — — — — —	440	410	340	230	360
Гроцка — — — — —	440	410	340	230	360
Петровачки Лесковац — — — — —	440	410	340	230	360
Шевица — — — — —	440	410	340	230	360
Јеклов — — — — —	440	410	340	230	360
Мелница — — — — —	440	410	340	230	360
Ждрело — — — — —	440	410	340	230	360
Палилула — — — — —	440	410	340	230	360
Срећа — — — — —	440	410	340	230	360
Бела Црква — — — — —	440	410	340	230	360
Јадар — — — — —	440	410	340	230	360
Св. Петар — — — — —	440	410	340	230	360
Св. Јован — — — — —	440	410	340	230	360
Рогача — — — — —	440	410	340	230	360
Рановац — — — — —	440	410	340	230	360
Неменикуће — — — — —	440	410	340	230	360
Рајковац — — — — —	440	410	340	230	360
Кнежица — — — — —	440	410	340	230	360
Дулкан — — — — —	440	410	340	230	360
Ћовдин — — — — —	440	410	340	230	360
Прилипац — — — — —	440	410	340	230	360
Шумадија — — — — —	440	410	340	230	360
Велика Иванча — — — — —	440	410	340	230	360
Варовница — — — — —	440	410	340	230	360
Бресница — — — — —	440	410	340	230	360
Нада — — — — —	440	410	340	230	360
Звиздар — — — — —	440	410	340	230	360

Лигнити II група:

	парче изнад 60 мм	ситен		ровни	
		д	и	н	а
Колубара — — — — —	320	270			150
Црљени — — — — —	320	270			150
Пркосава-Рудовци — — —	320	270			150
Лазаревац — — — — —	320	270			150
Радљево — — — — —	320	270			150
Јунковци — — — — —	320	270			150
Косово — — — — —	290	240			150
Костолац — — — — —	265	215			120
Кленовник — — — — —	265	215			120
Нови Костолац — — — — —	215	165			100

П. НА ПОДРУЧЈЕ ФЕДЕРАЛНА ХРВАТСКА

Мрки јаглен (непран):

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орах 15/30 мм		грах 5/15 мм		ситен 0/15 мм		орах 0/5 мм	ровни
			д	и	н	а	р	и		
Бела — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Горица — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Голубовец нови — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Голубовец стари — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Иванец Храздира — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Крапина — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Марија Завршје — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Преграда — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Радобој — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Стража — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Јуреград Св. Мартин — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Пекленица — — — — —	950	900	850			750		450	360	850
Расина — — — — —	950	900	850			750		450	360	850

	парче изнад 60 мм	ситен		ровни решетани		ровни
		д	и	н	а	
Сиверић — — — — —	950	550			850	800
Велушић — — — — —	950	550			850	800
Ширитовци — — — — —	950	550			850	800

Лигнити:

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орах 15/30 мм		грах 5/15		ситен 0/15 мм		ров. реш. изнад 15 мм	ровни
			д	и	н	а	р	и		
Антуново — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Церје тужно — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Дубовац — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Иванец д. д. — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Јертовац — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Каштел — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Коњшчина долња — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Коњшчина горња — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Ладање долње — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Никола — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Нови Маретић — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Мартинци — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Пешћено — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Пољаница — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Сутинско — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Шлићковина — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Вучак — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Бреги — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Царевдар — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Јаворовац — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Каменик — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Ланиште — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Лепавина — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Сретно — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Св. Петар Чврстех — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Звонимир — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Циглена — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Мишулиновац — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Трновка — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Питомача — — — — —	620	600	580			450		350	590	580
Били Бриг — — — — —	620	600	580			450		350	590	580

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орах 15/30 мм			ситен 5/15 мм	прах 0/10 мм	ровни
			д	и	н	а	р	и
Кутина — — — — —	620	600	580		450		350	
Маријевац — — — — —	620	600	580		450		350	
Нада — — — — —	620	600	580		450		350	
Св. Никола — — — — —	620	600	580		450		350	
Ракит — — — — —	620	600	580		450		350	
Бродски — — — — —	620	600	580		450		350	
Ступник — — — — —	620	600	580		450		350	
Присјека — — — — —	620	600	580		450		350	
Лучане — — — — —	620	600	580		450		350	
Радушa — — — — —	620	600	580		450		350	
Кошута — — — — —	620	600	580		450		350	

III. НА ПОДРУЧЈЕ ФЕДЕРАЛНА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА:

Камени јаглен:

	парче	коцка	орах	ситен	прах	ровни	
		д	и	н	а	р	и
Јасенак — — — — —	1180	1070	920	880	670	910	

Мрки јаглен (прани):

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орах 15/30 мм			ситен 5/15 мм	прах 0/10 мм	ровни
			д	и	н	а	р	и
Какањ — — — — —	810	765		577		400		250
Бреза — — — — —	722	688		557		400		250
Зеница — — — — —	722	688		557		400		250

Мрки јаглен (непрани):

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орах 15/30 мм			ситен 5/15 мм	прах 0/10 мм	ровни
			д	и	н	а	р	и
Бањалука — — — — —	660	620		520		350	200	550
Мостар — — — — —	600	—		450		300	—	—
Бановићи — — — — —	—	—		—		—	250	540

Лигнитно-мрки јаглен:

	парче преку 60 мм	коцка 30/60 мм	орах 15/30 мм			ситен 5/15 мм	прах 0/10 мм	ровни
			д	и	н	а	р	и
Угљевик — — — — —	500	400		360		225	—	440
Рудопоље-Теслић — — —	500	400		360		225	—	440

Лигнит:

	Комад преко 60 мм	коцка 30/60 мм	орах 15/30 мм			ситан 5/15 мм	прах 0/10 мм	ровни
		д	и	н	а	р	и	
Крека — — — — —	450	405	360		150		—	405
Бугојно — — — — —	450	405	360		150		—	405
Тушница — — — — —	450	405	360		150		—	405
Букиње — — — — —	425	—	—		—		—	342
Пурачић — — — — —	425	—	—		—		—	342

IV. НА ПОДРУЧЈЕ ФЕДЕРАЛНА СЛОВЕНИЈА:

Камени јаглен:

	парче	коцка	орах			ситен	прах	0/30 мм
			д	и	н	а	р	и
Орле — — — — —	1060	965		830		790		300
Странице — — — — —	1060	965		830		790		300

Мрки јаглен (прани):

	парче изнад 60 мм	коцка 40/60 мм	орах 20/40 мм		грах 10/20 мм	ситен 5/10 мм	0/5 мм	0/30 мм
			д	и	н	а	р	и
Трбовље — — — — —	722	688		557		475	400	250
Загорје — — — — —	722	688		557		475	400	250
Храстник — — — — —	722	688		557		475	400	250
Рајхенбург — — — — —	722	688		557		475	400	250
Забуковца — — — — —	722	688		557		475	400	250
Либоје — — — — —	722	688		557		475	400	250
Лашко — — — — —	938	894		724		617	520	325

Мрки јаглен (непрани):

	парче изнад 60 мм	коцка 40/60 мм	орак 20/40 мм	грах 10/20 мм	ситен 5/10 мм	0/5 мм	0/30 мм
			д и н а р и				
Печовник — — — — —	722	656	530	480	405	250	

Лигнит I група:

	парче изнад 60 мм	коцка 40/60 мм	орак 20/40 мм	грах 10/20 мм	ситен 5/10 мм	0/5 мм	0/30 мм
			д и н а р и				
Кочевје — — — — —	430	—	340	—	130	—	
Канижарица — — — — —	430	—	340	—	130	—	
Кључаровци — — — — —	430	—	340	—	130	—	
Љутомерски орај — — — — —	430	—	340	—	130	—	
Велење — — — — —	430	—	340	—	130	—	

Лигнити II група:

	парче	орак	ситен
		д и н а р и	
Глобоко — — — — —	390	260	100
Оточец — — — — —	390	260	100

V. НА ПОДРУЧЈУ ФЕДЕРАЛНЕ МАКЕДОНИЈЕ:

Лигнити

	парче	орак	ситен
		д и н а р и	
Катланово — — — — —	440	360	250
Пробиштип — — — — —	440	360	250
Живојно — — — — —	440	360	250

Член 2

Горните производителни цени се подразумујат во динари ДФЈ и важат за една тона јаглен франко вагон утоварна станица, односно франко шлеп утоварно пристаниште за рудници кои лежат покрај железничките и паробродските линии, исклучејќи скупни данок и допринос за Братинската благајна.

Ако јагленот се превозуе со камион, анимална запрега, сопствена жичана железница или индустриски колосек, горните цени се подразумујат франко утоварено рудник, исклучејќи скупниот данок на пословни промет и допринос за Братинска благајна.

Член 3

Сојузното Министерство за рударство — Одеделение за јаглен и кокс ќе доставуе на сојузното Министерство за трговија и снабдуење — Управа за цени — секој месец податци за средниот работен ефект во рудниците на јаглен, а во цел евентуални ускладуења цени.

Член 4

Во колку јагленот се пренесе со камион, анимална запрега, сопствена жичана железница или индустриски колосек до утоварна железничка станица, односно пристаниште или до самиот потрошач, тогаш можат да се засметат стварни редовни трошкови.

Трошковите за превоз со камион и анимална запрега ги одредујат владите на федералните единици кои за тоа ќе известујат сојузното Министерство за трговија и снабдуење — Управа за цени.

Трошковите за превоз со сопствена жичана железница или индустриски колосек ги одредуе сојузното Министерство за трговија и снабдуење — Управа за цени — на база калкулации, а по сослушуење мнението на сојузното Министерство за рударство — Одеделение за јаглен и кокс,

Член 5

Во случај јагленот да не е сортиран како е предвидено во чл. 1 на овоа Решение, а не одговара на равниот како што е во трговија уобичаено, неговата цена од чл. 1 ќе се пресмета според износот на процентот на поедини врсти кои дадената мешавина ги содржи.

Член 6

Цените во трговија за овие горе наведени врсти јаглен ќе се пресметат на основание набавните цени, а додавајќи им бруто заработујачка за камени и мрки јаглен најповеќе 18% а на лигнити 25%. Во сметката можат посебно да се испостават као додатни ставки на набавната цена: скупни данок, допринос на Братинската благајна, трошкови на подвозот до прва утоварна железничка станица или пристаниште во смисал чл. 4 на овоа Решение и подвозни и манипулативни трошкови до продавачното складиште.

Член 7

Помеѓу рудникот и потрошачот се дозволуе посредуење само на еден трговец.

Член 8

Цените одредени во чл. 1 на овоа Решение важат за сите испорачки извршени почнуејќи од 1 октомври 1945 година па до опозивање.

Член 9

Овоа Решение стапуе на снага со денот на обнародуење во „Службениот лист на Демократска Федеративна Југославија“.

Бр. 10973

26 октомври 1945 година

Београд

Министер за трговија и снабдуење,
инж. Никола Петровић, с. р.

838.

На основание на чл. 1 Уредбата за регулирање цени сојузното Министерство за трговија и снабдување — Управа за цени — донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ОПРЕДЕЛУЕЊЕ ЦЕНИ НА ДАБОВА И БУКОВА ДАГА ЗА ПОДРУЧЈЕТО НА ДЕМОКРАТСКА ФЕДЕРАТИВНА ЈУГОСЛАВИЈА

Член 1

До понатака се определуат следните најголеми цени на дага:

I. Дабова цепена-делкана дага:дин. за 1 м³

- 1) Дабова делкана-цепена дага, должина до 1 мет. — — — — — 5.130.—
- 2) Дабова делкана-цепена дага, должина преку 1 мет. — — — — — 6.156.—
- 3) Дабова делкана-цепена дага, бел шкарт, должина до 1 мет. — — — — — 4.360.—
- 4) Дабова делкана-цепена дага, бел шкарт, должина преку 1 мет. — — — — — 5.233.—
- 5) Дабова делкана-цепена дага, црвен шкарт, должина до 1 мет. — — — — — 3.847.—
- 6) Дабова делкана-цепена дага, црвен шкарт, должина преку 1 мет. — — — — — 4.617.—
- 7) Дабова делкана-цепена дага, база на должината 1 мет. — — — — — 171.—

II. Букова цепена-делкана и сечена дага:

- 1) Букова цепена-делкана, цилиндрично сечена дага со рамно сечени данци — — — — — 3.140.—

Член 2

Горните цени се разбират франко утоварено во вагон ЈДЖ, шлеп или поставно сплавниште, исклучиво скупниот данок и други државни такси, кои настапуат во моментот на продавачката.

Член 3

За случај нарочно потешки околности кај извозувањето даги, Управата за цени на сојузното Министерство за трговија и снабдување може да определи на продуцентите и поголеми цени на база на посебни калкулации, а по сослушувањето мнението на земското Министерство за шумарство, преку кое калкулациите ќе се достават на Управата за цени.

Член 4

Горните цени стапуат во сила на денот на обнародување во „Службениот лист“ и важат за ново произведените даги од денот на заменувањето окупациските валути, воколку наведените преработки несе во меѓувреме продадени или конечно наплатени.

За непродадената или конечно ненаплатената дага на старото производство затечено на складиштата на производителите на денот на заменувањето окупациските валути ќе се сметат такугјере горните цени но со тоа, да се производителите-продавачите должни разликата помеѓу производителните цени од август 1939 година поголемени со 30% и новите цени да ја прокнижат преку сметка на разликата на цени.

За непродадената или конечно ненаплатената дага на старото производство затечено на складиштето на трговецот на денот на заменувањето окупациските валути важат такугјере горните цени поголемени со сите набавни трошкови и маржата на бруто заработувањата, во смисла на Напатствието на сојузното Министерство за трговија и снабдување за определување цени во трговија на големо и малку бр. 2902 од 1 мај 1945 година („Службен лист“ бр. 34), но со тоа да се трговците-продавачите должни

разликата помеѓу трговските цени од август 1939 година поголемени со 30% и новите цени да ја прокнижат преку сметка на разликата на цени.

За начинот на располагање со средствата прокнижени преку сметка на разликата на цени, а во смисла на горните прописи, ќе се донесе накнадно надлежно Решение. До донесувањето на такво Решение овие средства ќе бидат блокирани и уложени кај државните банки.

Дагите затечени на складиштата на преработувачи-бочвари, во колку уште несе употребени во целост на денот на стапување во сила овоа Решение, ќе се укалкулиат во производните трошкови по горните цени.

Бр. 8620/45

22 октомври 1945 година

Београд

Министер за трговија и снабдување,
инж. Никола Петровић, с. р.

839.

Во врска со чл. 1 Уредбата за регулирање цени сојузното Министерство за трговија и снабдување донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА НАДЛЕЖНОСТА ЗА ОВЕРУЕЊЕ СМЕТКИ****Член 1**

За оверување цени на сметки за набавка стока, каде тоа оверување го барат команди, единици и институции на Југословенската армија и Југословенската морнарица, надлежни се замските министерства за трговија и снабдување или народните одбори, на чие подручје се најдуват односките војни команди, единици и институции.

Член 2

Овоа Решение влегуе во сила со денот на обнародување во „Службениот лист“.

Бр. 10771

29 октомври 1945 година

Београд

Министер за трговија и снабдување,
инж. Никола Петровић, с. р.

840.**ТАРИФСКО ОБАВЕСТИУЕЊЕ**

**ЈУГОСЛОВЕНСКИ ДРЖАВНИ ЖЕЛЕЗНИЦИ —
ТАРИФА ЗА ПРЕВОЗУЕЊЕ СТОКА СВЕСКА
I ОД 1 АВГУСТ 1945 ГОДИНА**

Дополнуења и изменуења

Прилогот V да се дополни со следното:

Бакар

За превозување стока во колски товари помеѓу станицата и бреговниот колосек, од кола 65 динари. Костолац

а) За превозување стока во колски товари помеѓу станицата и колосекот на рудник Кленовник, од кола 26 динари.

б) За превозување стока во колски товари помеѓу станицата и колосекот на рудник Нови Костолац, од кола 35 динари.

в) За превозување стока во колски товари помеѓу станицата и споредниот колосек (виканиот Поленски) на рудникот Нови Костолац, од кола 30 динари.

г) За превозување стока во колски товари помеѓу станицата и колосекот Бор-Монтажни, од кола 40 динари.

д) За превозување стока во колски товари помеѓу станицата и колосекот Стари Костолац, од кола 60 динари.

Во истиот Прилог на страна 50 да се избрише станицата Сопот Пожаревачки со сите пристопи.

ГУЖ бр. 18139/45. — Од Главната управа на железниците, 6 ноември 1945 година.

ДЕКРЕТИ

МИНИСТЕРСТВО ЗА НАРОДНО ЗДРАВЈЕ

Со Решението на Министерот за народно здравје на сојузната влада пов. бр. 198 од 4 јуни 1945 година а на основание чл. 1 и 4 Уредбата за поставување државните службеници на Демократска федеративна Југославија од 2 априла 1945 година и Уредбата за регулирање припадностите на државните службеници од граѓанскиот ред и останалите јавни службеници на сојузните министерства и институции од 20 април 1945 година се поставува Никола К. Дејановиќ, надничар на Министерството за народно здравје на сојузната влада за архивски чиновник IX положајна група во Министерството за народно здравје — Персонално одделение — со право на припадности на чиновник IX положајна група.

Со Решението на Министерот за народно здравје на сојузната влада пов. бр. 213 од 4 јуни 1945 година, а на основание чл. 1 и 4 Уредбата за поставување и унапредување државните службеници на Демократска Федеративна Југославија од 2 април 1945 година и Уредбата за регулирање припадностите на државните службеници од граѓанскиот ред и останалите јавни службеници на сојузните министерства и институции од 20 април 1945 година, се поставува др. Тонка П. Чанковиќ, лекар-надничар на Заведението за производство лекови на Министерството за народно здравје на сојузната влада, за лекар чиновнички приправник VIII положајна група при истото Заведение со вкупни припадности од 2.800.— динари.

Со Решението на Министерот за народно здравје на сојузната влада пов. бр. 210 од 4 јуни 1945 година, а на основание Уредбата за регулирање припадностите на државните службеници од граѓанскиот ред и останалите јавни службеници на сојузните министерства и институции од 20 април 1945 година и Уредбата за поставување и унапредување државните службеници на Демократска Федеративна Југославија од 2 април 1945 година а според сакањето на Министерството за народно здравје на Србија бр. 327 од 26. мај 1945 година, се става на расположење на Министерството за народно здравје на Србија поради распоред на нова должност инж. Драгутин М. Вељковиќ, виши технички советник IV група 1 степен I периодска повишица на Епидемиолошкиот институт за народно здравје на сојузната влада.

ИСПРАВКИ

Во „Службениот лист“ бр. 70 од 14 септември 1945 година во Уредбата за мирување роковите за стечување или губиток права и за поднесување правни лекови во социјалното осигурување се поткрала една грешка.

Во чл. 4 ст. 2, во третиот ред после зборот „настанале“ стоји збор „пред“, а треба да стојат збор „после“.

IV бр. 3200. — Од Министерството за социјална политика на сојузната влада 1 ноември 1945 година.

Во бр. 73 „Службениот лист“ од 25 септември 1945 година е објавен Правилник за извршување Законот за регулирање платниот промет со странство (Девизни правилник). Во ракописот доставен за штампа се поткрале следните прешки:

Во чл. 52, став 2, во петиот ред стојат „посредна“ а треба „непосредна“;

Во чл. 52, став 2, во петиот ред стојат „посредна“, а треба „непосредна“;

во чл. 46 зад зборот „метали“ треба да се додаде збор „у“;

во чл. 39, став 5, во третиот ред стојат „бележи“ а треба „забележи“.

VII бр. 7817. — Од Банковно-валутно одделение на Министерството за финансии, 25 октомври 1945 година.

Во „Службениот лист“ бр. 78 од 12 октомври 1945 година е објавен Правилник за кредитирање превозните трошкови. Во ракописот доставен за штампа се поткрала една грешка, на име во чл. 9 1 став претпоследниот и последниот ред треба да гласи: „и за превоз војните испраќачки и лица на основание војниот превозен лист“.

М.с.бр. 4221. — Од Министерството за соопштенја, 22 октомври 1945 година.

Во Решението за одредување цени на Црна металургија, бр. 9650 од 9 октомври 1945 година објавено во „Службениот лист“ бр. 79 се поткрале следни грешки:

Кај 13) циви плински црни, цена по долгиот мет.:

Стои 1/6 ————— 21,30

3/6 ————— 15,85

а треба: 1/8 ————— 21,30

3/8 ————— 15,85

Кај 14) Циви плински поцинкуени, цена по долгиот мет.:

стои: 1/3 —————

а треба: 1/8 —————

Бр. 9650. — Од Управата за цени, 23 октомври 1945 година.

СОДРЖАНИЕ:

	Страна
831. Закон за уредување и работење на кредитниот систем — — — — —	913
832. Задолжно толкување бр. 6 за применување Законот за избор народни посланици за Уставотворна скупштина — — — — —	917
833. Правилник за извршување Уредбата за воспоставување право на пензија — — — — —	917
834. Правилник за спроведување надзор над увоз и извоз — — — — —	924
835. Општо Напатствие за калкулација во стопански претпријатија — — — — —	926
836. Решение за изменување точ. 10 на Општите забелешки на увозната тарифа на Законот за општа царинска тарифа — — — — —	930
837. Решение за определување цени на јагленот на подручје на Демократска Федеративна Југославија — — — — —	930
838. Решение за определување цени на дабова и букова дага за подручјето на Демократска Федеративна Југославија — — — — —	935
839. Решение за надлежноста за оверување сметки — — — — —	935
840. Тарифско обавестување на Југословенските државни железници — Тарифа за превозување стока свеска 1 од 1 август 1945 година — — — — —	935